

Årsredovisning

2022

Innehåll

Förord: Växa upp och växla upp	4
MFoFs uppdrag och instruktion	5
Fortsatt myndighetsutveckling för effektivitet och kvalitetsssäkring	5
Målmedveten digitalisering	6
Organisation med tydliga ansvarsområden och korta beslutsvägar	7
MFoFs insynsråd	8
Hbtqi och jämställdhet	8
Rådet för styrning med kunskap	9
Myndighetens kompetensförsörjning	10
Stärka MFoF som kunskapsmyndighet	12
Systematiskt arbetsmiljöarbete och sjukfrånvaro	12
Pandemåret 2022 – en ny vardag	12
Kommunikation	13
Vidareutveckla webbplatsen	14
Fler målgrupper	14
Vidareutvecklade webinarier	14
Poddsändningar till föräldrar	14
Ny grafisk profil	15
Ny webbshop för publikationer	15
Intern kommunikation	15
Utlämnande av handlingar	15
Verksamhetsområden	16
Föräldraskapsstöd	18
Föräldraskapsstöd under 2022	19
Stödja den nationella strategin för stärkt föräldraskapsstöd	19
Webbinarier riktade till aktörer inom civil sektor	19
Agenda 2030	20
Indikatorer, kvalitetsmätning och uppföljning	20
Uppdatering av översikt av föräldraskapsstödsprogram	20
Omvärldsbevakning	20
ANDTS, risk- och skyddsfaktorer	21
Genomförande av handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd	21
Våldsförebyggande stöd i en hederskontext	22
Pilotprojekt Tryggväxt	23
Att prata med barn om rasism och annan fientlighet	23
Information om statsbidrag avseende föräldraskapsstödsprogram	24
Underlag till kommande nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention	24
Remisser	25
Föräldraskapsstöd: Analys och behov	26
Familjerådgivning	28
Familjerådgivning under 2022	29
Vägledning i familjerådgivning	29
Fokus på utveckling	29
Stora skillnader i tillgänglighet	29
Strategisk plan	29
Familjerådgivning: Analys och behov	30
Familjerätt	32
Familjerätt under 2022	33
Allmänna råd samt handbok om vid behov av ny vårdnadshavare	33
Allmänna råd och föreskrifter samt handbok om fastställande av faderskap och föräldraskap	33
Frågor och svar inom familjerätt	33
Kunskapsstöd om informationssamtal	34
Uppföljning: Nya familjerättsliga bestämmelser	35
Familjerätt: Analys och behov	36
Internationella adoptioner	38
Internationella adoptioner under 2022	39
Ansträngt läge för adoptionsorganisationerna	39
En myndighet för auktorisation och tillsyn	39
Förändrad handläggning och beslutsformat för auktorisation	39
Tillsyn av de auktoriserade adoptionsorganisationerna	40
Kunskapsförmedling och tillämpningsstöd	41
Nya allmänna råd och reviderad handbok	41
Forskningsrapport med viktiga insikter om hälsa och livsvillkor	41
Stöd före, under och efter adoption	42
Kartläggning visar på bristande stöd	42
Samverkan och kunskapsspridning stärker stödet	42
Viktig pågående nationell utredning	42
Föräldrautbildning inför internationell adoption	42
Kostnadsutveckling, enhetlighet och transparens	43
Arbete för ökad enhetlighet och transparens vad gäller kostnader	43
Statsbidrag till organisationer på adoptionsområdet	44
Samarbete och samverkan under året	44
Enskilda adoptioner	45
Artikel 23-intyg	45
Godkännanden av utländska adoptionsbeslut	45
Regeringsuppdrag, internationella adoptioner	47
Internationella adoptioner: Analys och behov	50
Aktiviteter under året	51
Myndighetens kostnader och intäkter fördelade på verksamhet	53
Finansiell redovisning	55
Resultaträkning	56
Balansräkning	57
Anslagsredovisning	58
Finansiella villkor i anslagsredovisningen	59
Tilläggsupplysningar och noter	60
Ersättningar och andra förmåner	61
Anställdas sjukfrånvaro	61
Noter	62
Sammanställning över väsentliga uppgifter	68
Årsredovisningens undertecknande	69

Förord

Växa upp och växla upp

Att få bidra med kunskaper och färdigheter inom aktuella och efterfrågade områden som familjerätt, föräldraskapsstöd, familjerådgivning och internationella adoptioner är både inspirerande och en stor förmån. Än roligare är det att se att det myndigheten gör faktiskt spelar roll: Problem kan lösas och nya möjligheter skapas för familjer och barn.

Vi skulle gärna göra ännu mer. Den ökade uppmärksamheten på barns och ungas utsatthet och brottslighet, liksom på familjer, föräldrar och föräldraskapsstöd som skyddsfaktorer, gör efterfrågan nästan är omätlig. Här är myndighetens litenhet fortfarande en utmaning - särskilt när ambitionen är att kontinuerligt bevaka, samla in, förvalta och förmedla kunskap inom hela detta stora område. Ska vi ge barn och unga möjlighet att växa upp till trygga individer måste vi växla upp, om ordleken tillåts.

I denna årsredovisning finns flera exempel på saker – föreskrifter, allmänna råd, handböcker, utbildningsmaterial och andra kunskapsstöd – som vi vet gett resultat och gjort barn- och familjarbetet i landets kommuner enklare och effektivare. Vi visar också hur vårt fokus på rättssäkerhet och transparens i auktorisationsprövningar och i tillsynen av adoptionsförmedlingarnas arbete leder till en bättre adoptionsprocess överlag. Dessutom beskriver vi hur våra nya digitala lösningar och kanaler öppnat upp för långt större deltagande av både gamla och nya målgrupper i våra olika aktiviteter.

Men MFoF vill mer, och tar redan steg i denna riktning. Bland annat försöker vi dra nytta av tidigare uppdrag och mer systematiskt följa upp hur våra produkter och insatser upplevts och vilka samhällseffekter de har haft.

Framgång vid fronten kräver också en stark, stödjande organisation. Vi har under året fortsatt vårt interna kunskaps- och verksamhetsutvecklingsarbete. Bland har vi integrerat myndighetens projektplanerings- och uppföljningssystem med vårt kvalitetsledningssystem för att säkerställa förmågan att leverera hög och jämn kvalitet över tid. Några förändringar har vi dock fått bromsa eller sätta på paus, då vi anat nya betingelser runt hörnet med återverkan på vår organisation och arbetssätt. Vi hoppas att MFoF:s utvecklingsarbete kommer att fortsätta främjas av att myndigheten plötsligt befinner sig i ett hett tillväxtområde. Det finns nu helt andra möjligheter att attrahera unika kompetenser, och att skapa synergier och strukturerade samarbeten med nya intressanta aktörer.

Det är ännu för tidigt att säga vad det stora allmänna intresset för, och starka politiska och samhälleliga betoningen av, familjer och föräldraskap kommer att innebära för vår myndighet och dess målgrupper. Men som försiktiga västerbottningar tar vi i alla fall ett stadigare tag i relingen, ty kurvorna antyder att det fort kan bli åka av...

Per Bergling
Generaldirektör

En kunskapsmyndighet med familjefrågor som uppdrag och barnens bästa i fokus

Enligt förordning (2017:292) med instruktion för Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd samlar och tillgängliggör MFoF den senaste kunskapen inom föräldraskapsstöd, familjerådgivning och den familjerätt som omfattas av kommuners socialtjänst. Detta arbete omfattar bland annat framtagandet av föreskrifter, allmänna råd och verktyg för:

- Barns vårdnad, boende och umgänge
- Fastställande av faderskap och föräldraskap
- Samarbetssamtal som sker på uppdrag av domstol
- Föräldraförberedelse, medgivandeutredning och stöd till barn och föräldrar vid internationell adoption

MFoF ansvarar även för auktorisation och tillsyn av svenska adoptionsorganisationer för att säkerställa att internationella adoptioner av barn till Sverige ska ske enligt lag och på ett etiskt godtagbart sätt. Dessutom hjälper myndigheten adopterade med samtalsstöd och vägledning vid

Fortsatt myndighetsutveckling för effektivitet och kvalitetssäkring

Parallellt med myndighetens viktiga grunduppdrag och nya kompletterande förtroenden kring familjefrågor och barnets bästa har MFoF fortsatt att vidareutveckla myndighetens arbetssätt och kvalitetsledningssystem. Att MFoF:s arbetsprocesser sitter i väggarna och inte enbart hos enskilda medarbetare är viktigt för att säkerställa kvalitetssäkring och leverans över tid. Detta säkerställer också att resurser används på bästa möjliga sätt samt att myndigheten tydligt kan utvärdera process, effekt och måluppfyllelse.

Vår adaption och implementation av kvalitets-

ursprungssökning (förordning 2020:139). Dessutom ansvarar MFoF för den officiella statistiken för familjerätt och familjerådgivning, och samråder med andra myndigheter och organisationer inom sitt område.

Vad gäller internationella adoptioner är MFoF centralmyndighet enligt Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner. MFoF ska bevaka den internationella utvecklingen på området, samla annan information rörande adoption av utländska barn samt följa kostnadsutvecklingen. Vidare ska MFoF fördela statsbidrag till auktoriserade adoptionsammanslutningar och riksorganisationer för adopterade.

Målgrupper

Myndighetens huvudmålgrupper är yrkesverksamma och beslutsfattare i kommuner, regioner och det civila samhället samt i ökande grad familjer och enskilda personer. Hela myndighetens verksamhet genomsyras av barnets rättigheter som de uttrycks i barnkonventionen. Myndigheten arbetar också för ett jämlikt och jämställt föräldraskap.

ledningssystemet ISO 9001:2015, som vi kallar Kvarnen, utvecklades under fjolåret och har i år integrerats med myndighetens projektplanerings- och uppföljningssystem. Denna kombination av verktyg gör det enklare för medarbetare att jobba på rätt sätt och dra nytta av myndighetens kollektiva kunskap och erfarenheter.

Under 2023 kommer effekten av detta arbetssätt att bli ännu tydligare och vi ser fram emot att fortsätta med MFoF:s viktiga grunduppdrag samt ytterligare regerings- och myndighetsuppdrag kring familjefrågor och barnets bästa.

Målmedveten digitalisering

MFoF strävar efter att ligga i framkant vad gäller säker och effektiv IT-drift. Vi ser klara fördelar med en fortsatt utveckling på detta område ur både en effektivitets- och miljösynvinkel. Myndigheten fortsätter sitt samarbete med Försäkringskassan om att skapa en effektiv och säker IT-drift. Försäkringskassan har ett regeringsuppdrag inom detta område och sköter samordning och IT-drift för ett växande antal myndigheter.

Under året har samarbetet fortsatt med att införa en enhetlig inloggning (single sign-on) för flera av myndighetens system. MFoF är även pilotmyndighet för nya IT-tjänster som införs som standard under första kvartalet 2023, däribland en samarbetsplattform för offentlig sektor

(SAFOS) samt en modernare lösning för chat- och videosamtal.

Det fokus på digitala möten och konferenser som blev nödvändigt i och med coronapandemin har gett oss lärdomar som vi haft nytta av även detta år. Flera av myndighetens egna konferenser under året har genomförts som webinarier, med mycket god upplutning (se vidare under avsnitten om Föräldraskapsstöd och Familjerådgivning).

Myndigheten ser hur praktiska och tidsmässiga vinster för våra målgrupper gör digitala möten till ett viktigt alternativ till de fysiska. Därför kommer MFoF att fortsätta utveckla denna mötesform även kommande år.

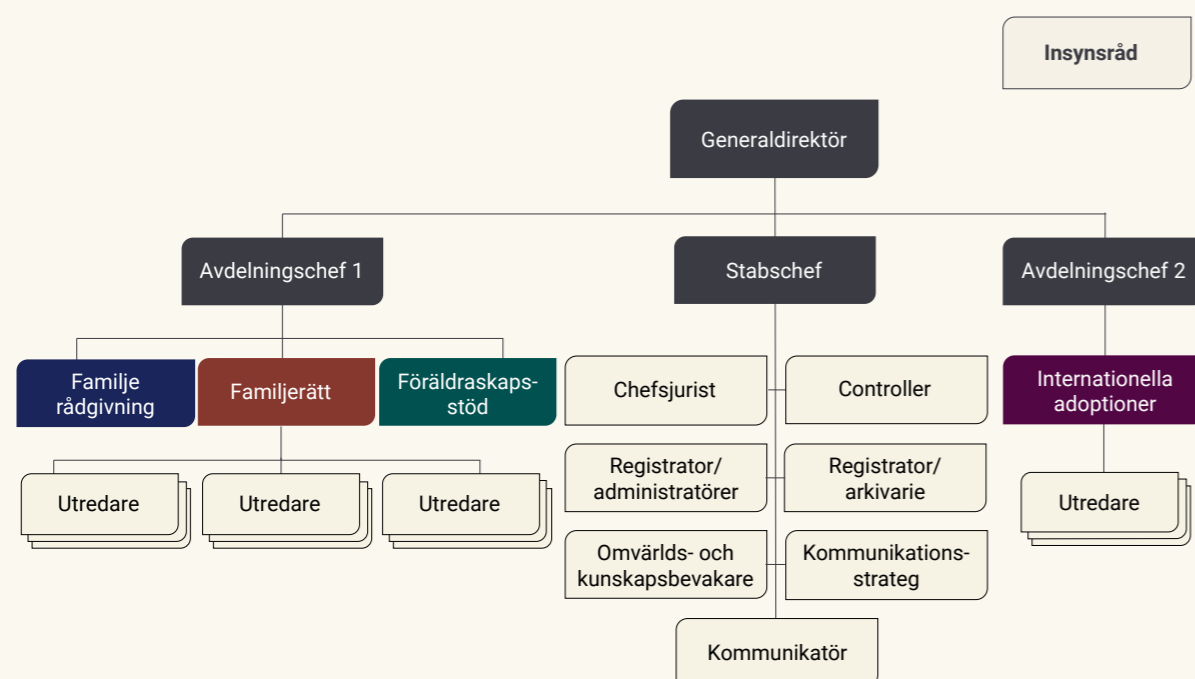
Organisation med tydliga ansvarsområden och korta beslutsvägar

Myndigheten är sedan våren 2021 organiserad i två avdelningar samt en stab där alla stödfunktioner finns samlade. I avdelningarna bedrivs allt arbete inom myndighetens sakområden: Avdelning 1 med fokus på kunskapsstöd inom myndighetens alla områden och avdelning 2 med tyngdpunkt på beslut och myndighetsutövning. Viktiga erfarenheter och kunskapsutbyten delas dock kontinuerligt mellan avdelningarna.

Denna uppdelning i tydliga ansvarsområden och beslutsvägar underlättar styrningen av kärn- och uppdragsverksamhet och ger bättre utrymme för generaldirektören att driva strategiska processer

samt företräda myndigheten i svenska och internationella sammanhang.

Myndighetens uppdrag har ökat i såväl antal som komplexitet och personalstyrkan har vuxit med 38 % de senaste två åren. MFoF har därför påbörjat en översikt av organisationen för att skapa en större flexibilitet vid hög arbetsbelastning samt hitta synergier mellan myndighetens sakområden. Den nya organisationen kommer att vara implementerad under det första kvartalet 2023.

MFoF är sedan våren 2021 indelad i två avdelningar.

MFoFs insynsråd

MFoF är en enrådgivningsmyndighet med ett rådgivande insynsråd. Generaldirektören är ordförande i rådet och håller detta informerat om verksamheten. Insynsrådet har som uppgift att ge myndigheten råd om olika verksamhetsanknutna angelägenheter.

Ledamöterna är:

- **Anna Dorrian Werner**, Påverkansansvarig och barnrättsjurist, Barnens rätt i samhället (BRIS).
- **Jonas Trolle**, Chef för Centrum mot våldsbekämpande extremism (CVE). Leder utredningen Dir. 2022:86 gällande förbättrad säkerhet i skolan. Styrelseledamot i Sandtroll AB.
- **Lina Blombergsson**, Tillförordnad socialdirektör, Huddinge. Styrelseledamot och vice ordförande i Föreningen Sveriges socialchefer.
- **Henrik Mungenast**, Enhetschef, Folke Bernadotteakademin
- **Anna Sarkadi**, Professor i socialmedicin Uppsala Universitet. Ledamot av Överklagandenämnden för etikprövning samt styrelseledamot i Sarkadi Medical Group.
- **Marie-Helena Fjällås (MP)**, Läkare, ledamot av idrottsnämnden i Stockholm stad. Ledamot i distriktsstyrelsen för Miljöpartiet i Stockholm.
- **Thomas Söderström (L)**, Gruppledare för Liberalerna i Luleå. Styrelsesuppleant i Luleå kommunföretag AB.
- **Pia Steensland (KD)**, Fil.dr, docent och forskare, Karolinska Institutet.

Hbtqi och jämställdhet

MFoF är sedan 2020 en hbtqi-strategisk myndighet, med uppdrag att i myndighetens verksamhet främja hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Det betyder att ett hbtqi-perspektiv ska integreras och synliggöras i myndighetens verksamhet. I uppdraget ingår även att samverka med andra hbtqi-strategiska myndigheter. Detta år har arbetet fokuserat på att genomföra myndighetens handlingsplan.

Som ett led i myndighetens regeringsuppdrag om jämställdhetsintegrering (S2020/07380) anser MFoF det viktigt att samordna myndighetens jämställdhets- och barnrättsarbete med vårt hbtqi-arbete. Detta för att säkerställa att hänsyn tas till fler parametrar än enbart en traditionell köns- och maktfördelning. De förväntade effekterna av arbetet med jämställdhetsintegrering är bland annat en ökad hälsa och livskvalitet hos adopterade, ökad jämställdhet bland föräldrar, fler engagerade

pappor, förbättrad anknytning mellan föräldrar och barn samt att flickors och kvinnors hälsa och utveckling förbättras.

MFoF har också tagit fram en policy som omfattar samtliga sju diskrimineringsgrunder. Även den mall som tagits fram för medarbetarsamtal och nyrekryteringar tydliggör myndighetens arbete för lika villkor, jämlikhet och beaktande av dessa perspektiv. Arbetet har även inkluderat en extern översyn av myndighetens webbplats utifrån jämställdhets- och hbtqi-perspektiv.

Som medlem i det hbtqi-strategiska myndighetsnätverket har MFoF deltagit på årets nätverksträffar som haft fokus på kunskapshöjning, omvärldsbevakning och erfarenhetsdelning. MFoF har också besökts av Folkhälsomyndigheten i syftet att visa myndighetens arbete med hbtqi-frågor.

Myndighetens interna arbete, samverkan med RFSL och fortbildning i hbtqi-frågor har resulterat i att MFoF, som första statliga myndighet, blivit hbtqi-certifierad. Certifieringen innebär en kvalitetsstämpel gentemot medborgarna och en bra grund för myndighetens fortsatta arbete. Under året har vi även kontaktats av personer som uttryckt en trygghet i att myndigheten aktivt bedriver ett arbete med dessa frågor.

Arbetet med hbtqi-frågorna är inte avslutat. MFoF kommer att fortsätta verka för en trygg arbetsmiljö och ett inkluderande bemötande av sina målgrupper utifrån ett hbtqi-perspektiv. Myndighetens handlingsplan spelar en central roll i detta arbete.

Rådet för styrning med kunskap

MFoF är en av tio myndigheter som på regeringens uppdrag samverkar i Rådet för styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst (enligt förordning 2015:155)

Rådets syfte är att underlätta en samordnad, effektiv och behovsanpassad styrning av myndigheterna, till stöd för såväl huvudmän som professionen.

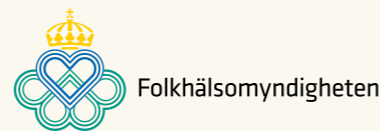
Knutet till rådet finns en huvudmannagrupp som består av förtroendevalda i kommuner och regioner. Gruppens uppgift är att informera rådet om områden där det finns behov av statlig styrning med kunskap.

MFoF ser rådet och huvudmannagruppen som viktiga samverkanspartners i vårt uppdrag som kunskapsmyndighet och kunskapsspridare.

Vi ser stora fördelar med denna form av samordnad styrning och strategisk kompetensplanering. Som samverkande medlem i rådet deltar MFoF i flera nätverk, till exempel chefsjuristnätverket, stabschefsnätverket, partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänst samt olika samverkansforum rörande brottsförebyggande föräldraskapsstöd.

Rådets arbete redovisas separat till regeringen (Socialdepartementet) i enlighet med förordning (2015:155). I denna redovisning kommer även Partnerskapet för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård och i Partnerskapet för kunskapsstyrning inom socialtjänsten arbete att redovisas.

Medlemmarna i Rådet för styrning med kunskap 2022.

Myndighetens kompetensförsörjning

Uppdraget som central kunskapsmyndighet inom flera föränderliga sakområden gör den strategiska kompetensplaneringen viktig. Nya, särskilda uppdrag kräver ofta specifika kompetenser och färdigheter.

MFoF är en attraktiv arbetsplats som trots tuff konkurrens om kvalificerad kompetens haft ett stort antal sökande på utlysta tjänster. Däremot har vi noterat ett trendbrott i slutet av 2022 med ett lägre söktryck än vanligt (i genomsnitt 17 personer/tjänst). Vår analys är att den starka efterfrågan på kompetens som norra Sverige just nu upplever även börjar få återverkningar på MFoF:s rekryteringar. Vi har utifrån detta börjat titta på kompletterande vägar att rekrytera rätt kompetens och bland annat deltagit på rekryteringsmässan PS saknar dig vars mål är att få välutbildade, utflyttade norrlänningar att flytta hemåt igen. Vi kommer även att fortsätta analysen av rekrytering och kompetensförsörjning under 2023.

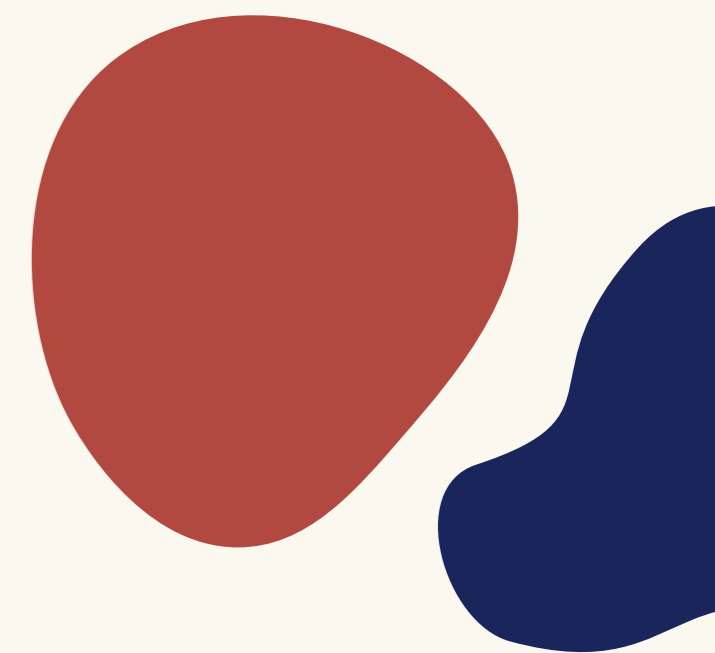
Arbetsplatsen kännetecknas av ett stort personligt engagemang, god kollegial stämning och moderna lokaler. Vid årsskiftet 2022 - 2023 hade MFoF 36 anställda, 26 kvinnor och 10 män. Myndigheten strävar efter att uppnå en jämnare könsfördelning. Medelåldern för de anställda är 47,7 år.

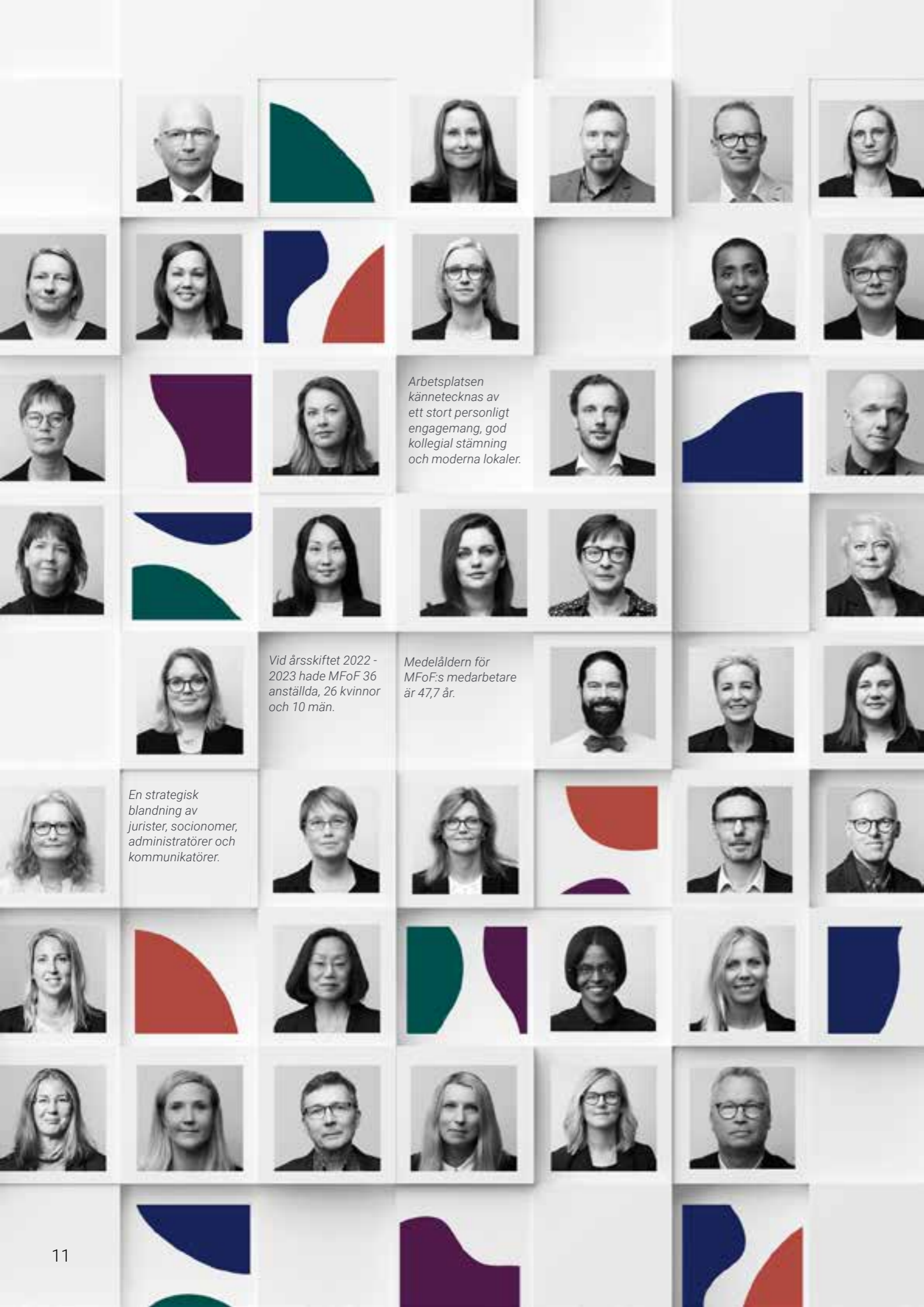
MFoF:s myndighetsutövande verksamhet, liksom uppdraget att förmedla kunskap om rättsregler och rättstillämpning, ställer särskilda krav på

juridisk kompetens. Myndigheten har ett flertal jurister och juridiskt bevandrade socionomer bland medarbetarna, men särskilda ansträngningar kommer att behövas för att rekrytera och behålla personer med de specifika kunskaper och erfarenheter som verksamheten kräver.

Myndigheten tillgodoser medarbetarnas behov av kontinuerlig fördjupning och fortbildning genom utbildningsinsatser, men även genom att uppmuntra aktivt deltagande i olika forum där kunskap skapas och utbyts, samt genom att organisera myndighetsdagar och andra sammankomster med olika teman. En hörnsten i dessa insatser är den statliga värdegrunden som alla medarbetare får som introduktionsutbildning. Värdegrunden hålls också levande genom löpande samtal mellan ledning och medarbetare.

Ett återkommande tema under året har varit beredskaps- och krishanteringsfrågor. MFoF arbetar aktivt med sin kontinuitetsplan och dessa frågor har belysts i myndighetsbrev, under myndighetsdagar och som återkommande punkt i avdelningarnas veckomöten. Myndigheten planerar också en risk- och konsekvensanalys med anledning av den kommande organisationsförändringen (se avsnittet om vår organisation på sid 8).

Arbetsplatsen kännetecknas av ett stort personligt engagemang, god kollegial stämning och moderna lokaler.

Vid årsskiftet 2022 - 2023 hade MFoF 36 anställda, 26 kvinnor och 10 män.

Medelåldern för MFoF:s medarbetare är 47,7 år.

En strategisk blandning av jurister, socionomer, administratörer och kommunikatörer.

Stärka MFoF som kunskapsmyndighet

För att tydliggöra rollen som kunskapsstyrande och kunskapsstödjande myndighet har MFoF under 2022 tagit fram en vägledning som ska underlätta myndighetens arbete i riktning mot vår vision och övergripande mål.

Denna vägledning, som är en integrerad del i myndighetens kvalitetsledningssystem (se avsnittet Fortsatt myndighetsutveckling för effektivitet och kvalitetssäkring), beskriver de steg myndigheten bör följa i uppdrag som ska mynna ut i en kunskaps-

produkt av något slag. Den definierar också myndighetens kunskapssyn, färdigheter och kompetenser samt myndighetens olika roller gentemot olika målgrupper.

Vägledningen bidrar därmed till en ökad trygghet för medarbetarna i rollen som statliga tjänstepersoner på nationell nivå, och i förlängningen en ökad tydlighet för myndighetens målgrupper i vad de kan förvänta sig av oss.

Systematiskt arbetsmiljöarbete och sjukfrånvaro

Under 2022 har MFoF fortsatt sitt systematiska arbetsmiljöarbete (SAM). Detta omfattar medarbetarsamtal, arbetsplatsträffar, arbetsmiljörondering, brandskyddsgenomgång, arbetstidsavstämning, lönerevision och personaldagar. Insatserna beskrivs grafiskt i ett årshjul för att understryka att det handlar om ett fortlöpande arbete.

Myndigheten har även fortsatt satsa på medarbetarnas fysiska hemarbetsmiljö genom att låna ut skärm, dockningsstation och tangentbord

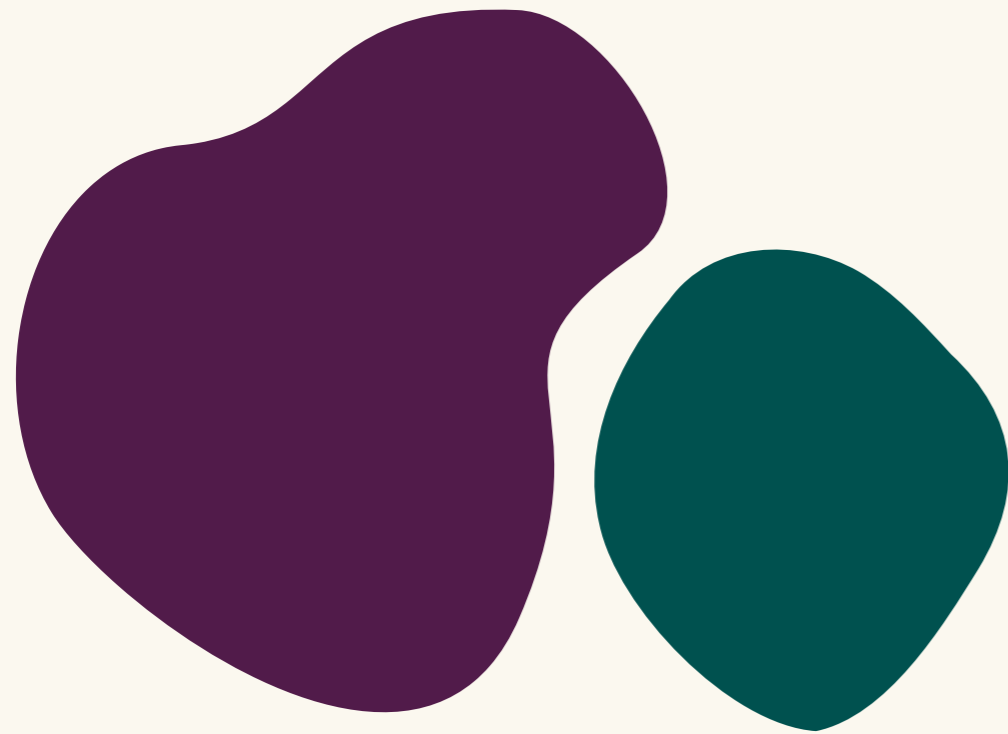
samt ge möjlighet till hemlån av annan nödvändig utrustning. MFoF har också gett medarbetarna tips kring den fysiska hemmiljön, ergonomi och enkla aktiviteter som kan förbättra den fysiska arbetsmiljön, uppmuntrat möten utomhus där detta är möjligt samt tillfälligt höjt friskvårdsbidraget för att främja rörelse och fysisk aktivitet.

Sjukfrånvaron har ökat något under 2022 men ligger fortfarande på låga nivåer, 1,42 procent (0,32 procent 2021 och 0,33 procent 2020). Myndigheten bevakar löpande utvecklingen.

Pandemiåret 2022 – en ny vardag

De rutiner för kontors- och distansarbete som myndigheten utarbetade under pandemins två första år har kommit till nytta även under 2022. Vi har följt råd och restriktioner även när pandemins akuta fas nu ser ut att vara över. De restriktioner som funnits under året har inte påverkat myndighetens leveransförmåga. MFoF:s höga digitala mognad och IT-stöd har på många sätt gjort det enklare att hantera de olika pandemirelaterade utmaningarna.

Myndigheten använder sedan länge webbaserade media för kunskapsförmedling. Vi ser också att den ökade digitaliseringen runt om i landet gör det lättare för många yrkesverksamma i kommuner och regioner att delta i konferenser och kunskapsseminarier. MFoF konstaterar också att en hybrid mellan den fysiska och den digitala arbetsmiljön nu är en normal del av vår arbetsvardag.

Kommunikation

Som kunskapsmyndighet är det av yttersta vikt att kunna presentera information, rapporter, analyser och verktyg på ett sådant sätt att det skapar nytta och intresse hos målgrupper med olika förståelse. Beslutsfattare och yrkesverksamma är väl förtrodda med verksamheten och dess sina utmaningar, medan privatpersoner och allmänheten i stort inte alltid har samma helhetssyn, men däremot tydliga, individuella behov. Detta är en särskild utmaning i en omvärld där mediebruset är högt och sanningarna ofta blir förenklade.

Under 2022 har MFoF därför arbetat intensivt med myndighetens kanalstrategi för att på ett effektivt sätt möta nya och utökade målgrupper, samt nå ut med kunskap i ett komplext medielandskap och förändrade medievänor.

Det är också allt tydligare att vår webbplats är navet i vår kunskapsspridning. Myndigheten har konsekvent publicerat handböcker, vägledningar, metodstöd och andra publikationer på webbplatsen och kompletterat dessa med nedladdningsbara PDF:er för att göra informationen så tillgänglig och plattformsoberoende som möjligt. MFoF har använt olika sociala media för att väcka intresse och dra trafik till olika landningssidor på webbplatsen. På så sätt har vi kunnat nå målgrupper på sin respektive hemmaplan, vilket är viktigt när myndigheten vänder sig till privatpersoner, men också för att väcka intresse och möjliggöra organisk spridning av information och kunskap. Det digitala delningssamhället gör det enklare för målgrupperna att hjälpa varandra och att upptäcka viktig information, men ställer samtidigt höga krav på relevans och målgruppsanpassning för att verkligen bryta igenom mediabruset. Under året har MFoF:s kommunikatörer vidareutbildat sig i olika aspekter av sociala media, bland annat genom intensivutbildningen *Kickstarter – att annonsera på Facebook och Instagram*.

Vidareutveckla webbplatsen

I november 2021 bytte MFoF system för webb-analys, från Google Analytics till Matomo och integrerade denna lösning på myndighetens webbplats. Detta har medfört att MFoF nu kan följa webbplatsens statistik utan att dessa data delas med någon utomstående part. Under 2022 har vi haft drygt 213 000 besökare som genererat 450 000 unika sidvisningar. Dessa besökare har i genomsnitt stannat drygt tre minuter vid varje besök vilket är ett kvitto på att innehållet på sidorna är av intresse.

Sidorna om vårdnad, boende och umgänge har haft flest besökare med 15 procent av det totala antalet sidvisningar. En förklaring till detta är att vi under året publicerat kunskapsmaterial om både samarbetsamtal och informationsamtal, det senare är också tillgängliggjort på 14 olika språk. Nämnas bör också att den sida på mfof.se som tillhandahåller tre olika tjänster för att beräkna barnets konceptionstid är fortsatt mycket välbesökt. Under året har denna landningssida haft nästan 14 500 besökare.

I september fick MFoF högsta betyg för tillgänglighet till digital offentlig service i tillgänglighetskonsulten **Funkas** årliga inkluderingsbarometer. Myndigheten är dock medveten om att mycket arbete återstår och har påbörjat en genomgripande översyn av MFoF:s webbplats. Som ett led i detta har vi låtit utvärdera vår webb vad gäller jämställdhet och inkludering. Denna utvärdering har skett i samarbete med RFSL och Add Gender. Vi har också tagit del av den tillgänglighetskontroll som genomförts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Denna lyfter fram vad MFoF behöver åtgärda för att uppfylla gällande tillgänglighetsstandarder. Vi kommer att ta fasta på dessa rekommendationer i vårt fortsatta utvecklingsarbete.

Fler målgrupper

En särskild utmaning under året har varit att nå enskilda individer med relevant information. Tidigare har MFoF:s primära målgrupper nästan uteslutande bestått av yrkesverksamma och beslutsfattare, men sedan 2020 har antalet uppdrag som även innefattar civilsamhället och privatpersoner ökat. Vi har därför påbörjat en översyn av vilka kanaler myndigheten kommunicerar i,

samt hur kommunikationen kan utformas så att den blir tillgänglig och relevant även för de nya målgrupperna. Översynen kommer att vara klar under första halvåret 2022.

Vidareutvecklade webinarier

Under 2022 har vi också vidareutvecklat och målgruppsanpassat myndighetens webbaserade föreläsningar. Idag är webinarier ett förstahandsval för MFoF, både ur miljösynpunkt och för att målgrupperna uppskattar den tids- och kostnadsbesparing som det digitala formatet möjliggör. Pandemins påtvingande begränsningar har också inneburit en tydlig digital mognad. Idag kan vi komplettera föreläsningar med chat och breakout rooms och på så sätt skapa viktig interaktivitet med och mellan deltagarna.

Poddsändningar till föräldrar

I år kompletterades MFoF:s publiceringskanaler med poddsändningar. Först ut är en serie program om hur föräldrar kan tala med sina barn om rasism och annan fientlighet (läs mer under *regeringsuppdrag, Familjerätt*). Poddserien producerades under sista kvartalet 2022 och släpps under januari 2023. Denna kanal är ett viktigt tillskott både när det gäller att nå privatpersoner och professionen med kunskap. Internetstiftelsens årliga undersökning om svenska folkets internetvanor visar att poddar idag är en självklar del av vardagen, och att sju av tio personer födda under 90-talet nu använder sig av denna ickelinjära form av radio.

Ur marknadsföringen av poddserien, här med Hanna Wallenstein.

Roll-ups i MFOFs nya grafiska profil.

Ny grafisk profil

Ett arbete med att vidareutveckla MFOF:s grafiska profil har också genomförts under året. Den ursprungliga profilen har bland annat kompletterats med ett nytt illustrationsmanér och en utvecklad färgskala för att bättre kunna lyfta fram och särskilja material från myndighetens olika verksamhetsområden. MFOF har även sett över myndighetens bildmanér så att vi kan ha ett tydligare barnfokus med bibehållen hänsyn till barn- och ungdomars personliga integritet. Kombinationen av färger, former och fotografier i den utvecklade grafiska profilen ger myndigheten fler möjligheter att skapa igenkänning hos våra målgrupper. Det första exemplet på MFOF:s nya profil är denna årsredovisning.

Ny webbshop för publikationer

Under året har MFOF gjort en översyn av myndighetens befintliga publikationer och upphandlat en ny webbshop som ska underlätta hanteringen av såväl tryckt som digitalt material. Denna webbshop ger allmänheten möjlighet att på ett enkelt sätt ladda ner MFOF:s publikationer och – vid behov – beställa dessa i tryckt version till självkostnadspris.

Intern kommunikation

Som växande myndighet är det också viktigt att fortsätta utveckla goda strukturer för den interna kommunikationen. Myndighetens intranät innehåller bland annat information gällande anställning, policyer, riktlinjer, rutiner, anvisningar, viktiga nyheter och beslut. Under året har vi fortsatt att vidareutveckla funktioner, sett över och uppdaterat viktig information för medarbetare samt infört en resedagbok så att alla medarbetare kan följa avdelningarnas resor i ord och bild.

Utlämnande av handlingar

MFOF:s registratorer har under året lämnat ut handlingar till media, föreningar och privatpersoner efter tillbörlig sekretessprövning. Det ökade antal begäran om utlämnande som myndigheten såg under fjolåret har kvarstått även detta år - 60 st (jämfört med 63 st för 2021 och 48 st för 2020)

Verksamhetsområden

Föräldraskapsstöd

Föräldrar har en unik möjlighet att främja barns hälsa och utveckling. Att satsa på ett långsiktigt och strategiskt stöd i föräldraskap är en förutsättning för en god och jämlik hälsa för alla barn och unga i Sverige.

Som kunskapsmyndighet har MFoF uppgiften att tillgängliggöra aktuell forskning och kunskap till yrkesverksamma och beslutsfattare runt om i landet. Myndigheten har sex personer som bland annat har i uppdrag att tillgängliggöra nya rön och verktyg som hjälper yrkesverksamma att möta utmaningar och förändrade behov. I kartläggningen av dessa utmaningar har vi god hjälp av de nationella, regionala och lokala nätverk där MFoF är verksamt, samt andra myndigheter och aktörer. Länsstyrelsernas samordnare är också viktiga samarbetspartners och våra förlängda armar ut i regioner och kommuner. Genom samma nätverk får MFoF sedan återkoppling på hur forskning och kunskap har använts i det operativa arbetet.

2018 presenterade regeringen en nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd. Strategin betonar att barns rättigheter ska stå i centrum, och att föräldraskapsstödet ska bidra till ett jämställt föräldraskap och jämlikhet i hälsa. MFoF har regeringens uppdrag att stödja genomförandet av denna nationella strategi. Vi ska även följa upp föräldraskapsstödet, strategins mål och målområden.

I detta arbete prioriterar MFoF följande områden:

- Samla och tillgängliggöra kunskap
- Driva arbetet kring mätning och indikatorer för föräldraskapsstöd
- Erbjuda löpande stöd till regionala stödstrukturer
- Samverka och föra dialog med myndigheter, regioner, kommuner och det civila samhället.

MFoF ser ett allt större intresse och behov hos våra målgrupper av att bygga en stödjande organisation för arbetet med föräldraskapsstöd samt att arbeta mer kunskapsbaserat.

Föräldraskapsstöd under 2022

Stödja den nationella strategin för stärkt föräldraskapsstöd

I april slutredovisade MFoF sitt fyra år långa regeringsuppdrag om att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd. Denna redovisning visar på en stor bredd av föräldraskapsstödjande insatser runt om i landet, men också på att det ofta saknas en helhetsbild av vilket stöd som erbjuds. Myndigheten har därför fått ett förlängt uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin som ska redovisas i februari 2023. Här har MFoF valt att särskilt fokusera på målområdet *En stödjande organisation*, då yrkesverksamma och beslutsfattare inom kommuner, regioner och civil sektor tydligt efterfrågat stöd och kunskap inom detta område.

Under året har MFoF arbetat med att sprida det stöd kunskapsstöd som myndigheten tagit fram och publicerat på myndighetens webbplats, se [Att bygga ett hållbart föräldraskapsstöd](#). Stödet innehåller bland annat sju steg för att etablera ett hållbart föräldraskapsstöd samt en checklista för en stödjande organisation. För att nå ut med detta stödmaterial till fler beslutsfattare har MFoF bland annat deltagit på 17 länsträffar med representanter från lednings- och strategisk nivå i kommuner, länsstyrelser och i viss mån civil sektor. Det utökade generella statsbidraget för att möjliggöra ökad tillgång till föräldraskapsstödsprogram i kommunerna har också bidragit till ökat intresse för hållbart föräldraskapsstöd.

MFoF kan konstatera att föräldraskapsstöd nu prioriteras högre av kommunerna än tidigare. Myndigheten har blivit inbjuden att informera om föräldraskapsstöd vid ett flertal nätverksträffar med beslutsfattare och på andra mötesplatser som exempelvis Socialchefsdagarna och hos Beredningen för socialpolitik och individomsorg.

Webbinarier riktade till aktörer inom civil sektor

Under året har MFoF byggt upp ett nytt nätverk av civila aktörer som kan bjudas in till regelbundna nätverksträffar. Nätverket består av deltagare med särskild kompetens och breda plattformar som hjälper oss att både nå ut till fler intressenter och till föräldrar. Under 2022 har MFoF, i samarbete med detta nätverk, arrangerat två webinarier under rubrikerna: *Good enough i föräldraskap* och *Hur är jag en engagerad förälder?*

Det ökade intresset för föräldraskapsstöd framgår tydligt när vi jämför det årliga deltagandet vid MFoF:s tidigare webinarier riktade till målgruppen:

2020: 15 deltagare

2021: 97 deltagare

2022: 1 000 deltagare

Denna ökning visar att myndighetens arbete är relevant även för civila sektorns aktörer vars arbete också utgör en viktig samhällsinsats för föräldrar och barn.

MFoF:s webinarie om *good enough* i föräldraskapet lockade hela 1000 deltagare från hela landet.

Agenda 2030

Den nationella samordningen för Agenda 2030 har samlat ett antal nationella myndigheter för att utforma en pilotmodell som ska testas i ett antal kommuner och regioner under 2023. Det övergripande målet för modellen är att – med utgångspunkt i kommunernas behov – samordna nationella myndigheters kunskap, metod- och processtöd för att barn och unga ska klara sin skolgång. Under 2022 har MFoF deltagit i kommundialoger i de fem pilotregioner som deltar i arbetet. Dessa dialoger har därefter utmynnat i en modell för hur nationell samordning ska bidra till kommunernas arbete på detta område.

Under året har myndigheten även deltagit som föreläsare på Föreningen för familjecentralers främjandes (FFFF) årliga konferens med 1 300 deltagare. Konferensens tema var Agenda 2030 – en likvärdig start i livet, och MFoF föreläste om *Föräldraskapsstöd – en grund för en jämlik start i livet*.

Indikatorer, kvalitetsmätning och uppföljning

Under året har MFoF:s webbplats uppdaterats med ett ramverk för uppföljning av föräldraskapsstöd, förslag på olika former av mått vid uppföljning, samt de begränsade antal nationella och regionala indikatorer som idag finns tillgängliga. Myndigheten har utgått från tidigare framtagna rapporter, varav två tagits fram i samarbete med forskningsinstitutet RISE. Den senaste, *Strukturer och indikatorer för uppföljning av föräldraskapsstöd*, har slutförts under 2022. Se mer på webbplatsen: [Indikatorer, kvalitetsmätning och uppföljning](#).

För att komplettera webbplatsen med efterfrågade mätverktyg följer MFoF utvecklingen av den forskning på området som bedrivs vid Karolinska Institutet. MFoF har även haft en dialog med den nationella arbetsgruppen för barnhälsovård (BHV NAG) där bland annat mätinstrument och indikatorer för föräldraskapsstöd diskuterats.

Uppdatering av översikt av föräldraskapsstödsprogram

Efter kontakt med, och återkoppling från, ägare, förvaltare och programansvariga för de befintliga

30 programmen runt om i landet har webbplatsens innehåll på [Program och metoder för föräldraskapsstöd](#) uppdaterats. Arbetet har även resulterat i en förbättrad sökfunktion och nya kriterier för att värdera programmets effekter, vilket har efterfrågats av berörda aktörer. Syftet med översikten är att lokala och regionala aktörer ska kunna göra informerade val kring vilket eller vilka program som passar för deras målgrupper och i deras organisation.

Omvärldsbevakning

Under året har MFoF varit inbjudna och föreläst på nästan alla nationella konferenser, men även på regionala utbildningsdagar och större möten inom området föräldraskapsstöd (ca 20 st.). På grund av den omställning som pandemin innebar är det svårt att jämföra siffror för åren 2020-2022, men myndigheten märker ett ökat intresse för och behov av MFoF:s kunskaper – inte minst inom de nya uppdragen inom vålds- och brottsförebyggande föräldraskapsstöd. Bland årets föreläsningstillfällen märks särskilt:

- Värna våra yngsta, anordnades av Folkhälsomyndigheten, Linnéuniversitetet, Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka) och Socialstyrelsen
- Digital konferens Föräldraskapsstöd, anordnades av Stiftelsen mot alkohol- och narkotikamissbruk (RFMA)
- Ett förstärkt barnrättsperspektiv inom familjerätt/familjehemsvård – Vad innebär det i teori och praktik? Anordnades av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
- Möte inom Nationella arbetsgruppen för Barnhälsovård (NAG-BHV)
- Mötesforum inom BHV, anordnades av SKR
- En heldagskonferens om hur muslimska föreningar och eldsjälars tillsammans med offentliga aktörer kan förebygga hedersrelaterat våld och förtryck "Inget tvång i religionen!", anordnades av Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) i samarbete med Islamiska Shiasamfundet i Sverige
- BarnSäkert – en nationell spridningskonferens, anordnades av forskargruppen REACH vid Institutionen för kvinnors och barns hälsa,

Uppsala universitet i samarbete med Stiftelsen Allmänna Barnhuset och World Childhood Foundation

- Bräcke projekt TrUSTs inspirationskonferens: Att stärka föräldrar med psykisk ohälsa eller NPF, anordnades av Bräcke diakoni, NSPH Västra Götaland och Göteborg.
- Nationell familjecentralskonferens: Agenda 2030 - en likvärdig start i livet, anordnades av Föreningen för familjecentralers främjande (FFFF) i samarbete med Malmö stad och Region Skåne.
- Avslutningskonferensen för det treåriga projektet; *The first 1000 days in the Nordic countries: supporting a healthy start in life* som hölls i Reykjavik, Island. Projektet har finansierats av Nordiska ministerrådet, och MFoF har varit med i den svenska arbetsgruppen.

MFoF har även deltagit i det nordiska nätverket Nordic Data Prevention meeting tillsammans med Socialstyrelsen och i nätverket kring forskningsprojektet Connected Children vid Linnéuniversitetet.

MFoF:s referensgrupp (åtta inbjudna forskare och Länsstyrelsens samordnare inom föräldraskapsstöd) har haft två dialogmöten under året och diskuterat aktuella uppdrag. Referensgruppen bidrar med ökad kunskap inom forskningsfältet och ett utökat kontaktnät.

MFoF har också producerat fyra nyhetsbrev för att sprida nya verktyg, filmer, konferenser och kunskapsstöd till cirka 700 prenumeranter.

ANDTS, risk- och skyddsfaktorer

MFoF ser ANDTS-frågor (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel) som viktiga inom arbetet med föräldraskapsstöd. Under året har myndigheten deltagit i Folkhälsomyndighetens myndighetsnätverk utifrån den nya ANDTS-strategin. I detta arbete har myndigheten betonat att föräldraskapsstöd har en bred preventionsbas som bygger på risk- och skyddsfaktorer som är gemensamma inom flera områden, inte minst ANDTS.

Under året har löpande dialoger förts med Folkhälsomyndigheten och Centralförbundet

för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN). Där har MFoF framhållit ett fungerande föräldraskap som en av de viktigaste skyddsfaktorerna mot ungas debut och användning av alkohol, narkotika och tobak. Dessa frågor är även relevanta för det brottsförebyggande arbetet, då inte minst förespeglningar om stora inkomster genom narkotika är en stark drivkraft när unga rekryteras in i kriminella nätverk.

MFoF har deltagit i Länsstyrelsens nätverk inom mödra- och barnhälsovård, med särskilt fokus på ANDTS. Nätverket vill identifiera de behov och utvecklingsmöjligheter i ANDTS-arbetet som berör mödra- och barnhälsovården. En viktig aspekt har varit att utveckla hälsosamtal med båda föräldrarna för att upptäcka risk- och missbruk. Vidare har dialog förts om att stärka fokus på barn som anhöriga när en förälder hamnar i risk- eller missbruk.

Genomförande av handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd

Under 2020 fick MFoF i uppdrag att ta fram en nationell handlingsplan för ett brottsförebyggande föräldraskapsstöd. Efter att arbetet med handlingsplanen färdigställts och redovisats till regeringen fick MFoF under 2022 ett kompletterande uppdrag att genomföra handlingsplanens fem målsättningar:

1. Stärka föräldraskapsstödet inom tidiga samordnade insatser

I syfte att ytterligare stärka upp samordning kring tidig upptäckt och förebyggande insatser i kommunerna har MFoF påbörjat ett arbete med att bygga upp pilotverksamheter. Dessa verksamheter ska etableras i kommuner där det redan finns ett fungerande tidigt förebyggande arbete. Att bygga vidare på en befintlig verksamhet underlättar kommunernas arbete att ytterligare stärka föräldraskapsstödet samt förenklar uppföljningen. Under året har myndigheten hämtat in kunskap och erfarenheter från olika nätverk där länsstyrelsernas föräldraskapsstöd deltagit. MFoF har även samverkat i en referensgrupp kring nätverket Tidiga och samordnade insatser (TSI) – brottsförebyggande.

2. Tydliggöra föräldraperspektivet i kommunala lägesbilder för utvecklat stöd i föräldraskapet

Genom regionala och nationella dialoger med landets kommuner har MFoF framhållit föräldraperspektivet som en viktig aspekt vid framtagande av lägesbilder. Myndigheten har betonat värdet av att använda redan utvecklad preventionssamverkan inom brottsförebyggande nätverk och arbetsformer, som exempelvis Effektiv samordning för trygghet (EST) och Nätverket för Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid (SSPF).

Eftersom det brottsförebyggande arbetet ofta är komplext har myndigheten lagt mycket tid på att analysera hur brottsförebyggande strukturer skapas och följs upp. Detta arbete har bland annat omfattat studiebesök till ett antal utsatta områden i Sverige samt dialoger med andra berörda myndigheter. MFoF har också inhämtat nordisk erfarenhet genom en studieresa till Danmark och besök hos den danska Socialstyrelsen, Det Kriminalpräventive Råd, Socialtjänst för brottsförebyggande samt Etnisk konsulentteam.

3. Stärka målgruppsanpassat föräldraskapsstöd till föräldrar som behöver uppmärksammas

Under året har MFoF även bidragit till andra aktörers arbete med kunskap till yrkesverksamma. Här har vårt fokus varit på kompensande föräldraskapsstödsinsatser till föräldrar med egen sårbarhet, kognitiva nedsättningar samt föräldrar som migrerat.

Bland de utbildningsmaterial som möjliggjorts genom detta arbete kan nämnas "Förstå familjen" som tagits fram av Kunskapscentrum för jämlik vård i Västra Götaland med resurstöd från Länsstyrelsen, Myndigheten för delaktighet och MFoF.

För att nå och stärka utsatta föräldragrupper har MFoF samarbetat med Länsstyrelsen. Vår gemensamma slutsats är att föräldraskapsstödsprogrammet Föräldraskap i Sverige (FoS) i dagsläget är det enda föräldraskapsstödsprogram som är särskilt anpassat till målgruppen föräldrar med utländsk bakgrund. Bris har i dagsläget ansvar för att förvalta,

utbilda inom och sprida detta program. För att säkerställa Bris fortsatta arbete med FoS har MFoF därför beslutat att bidra till finansieringen av arbetet.

4. Asylsökande föräldrar ska erbjudas föräldraskapsstöd under asyprocessen

MFoF har fört dialog med Migrationsverket i syfte att undersöka hur deras information till nyanlända kan uppdateras utifrån behov av stöd i sitt föräldraskap. MFoF har tagit del av Migrationsverkets informationsmaterial och gett förslag på hur materialet kan uppdateras, utan att detta arbete ska bli alltför resurskrävande.

5. Nationellt utvecklingsarbete kring uppföljning och förvaltning inom brottsförebyggande föräldraskapsstöd

MFoF har tidigare initierat ett nationellt utvecklingsarbete kring uppföljning och förvaltning som även omfattar brottsförebyggande föräldraskapsstöd. Under året har MFoF nyttjat de befintliga nätverken för att diskutera förvaltning av metoder, arbetssätt och program. Förvaltningsfrågan är central och komplex varför en fortsatt myndighetsövergripande dialog och samverkan krävs.

Våldsförebyggande stöd i en hederskontext

Att främja utvecklingen av våldsförebyggande arbete genom stöd till föräldrar inriktat på familjer i hederskontext är det övergripande målet i det regeringsuppdrag som MFoF fick av Arbetsmarknadsdepartementet i oktober 2021. Uppdraget innebär bland annat att myndigheten ska inhämta kunskap från forskning och praktik inom föräldraskapsstöd som bedöms ha förebyggande effekter mot hedersrelaterat våld och förtryck. MFoF ska också identifiera och utveckla föräldraskapsstödjande metoder och arbetssätt för universellt och riktat stöd. Därefter ska MFoF klargöra hur dessa kan spridas, implementeras, följas upp och utvärderas för att nå ut till målgruppen. Vidare ska samordningen mellan föräldraskapsstödjande aktörer ses över och en plan för hur den behöver utvecklas tas fram. I uppdraget ligger också att MFoF under 2023 ska fördela medel till förebyggande och uppföljnings-

bara utvecklingsarbeten inom föräldraskapsstöd vilka genomförs av aktörer som verkar i kommuner.

MFoF ser att detta uppdrag och myndighetens uppdrag att främja utvecklingen av brottsförebyggande arbete kompletterar varandra.

Under 2022 har MFoF Inledningsvis fokuserat på kunskapsinhämtning. Myndigheten har haft dialoger med andra relevanta myndigheter och organisationer med särskild kompetens och uppdrag inom området hedersrelaterat våld och förtryck. Här kan särskilt nämnas Järfälla kommun, Stockholms Läns resurscenter Origo, Umeå kommun samt samlingsplatsen Plattform Malmö.

För att få en nordisk/internationell överblick har vi även besökt Det Kriminalpräventive Råd, Socialstyrelsen, Socialtjänst för brottsförebyggande samt Etnisk konsulentteam i Danmark. Dessa dialoger har gett MFoF en tydlig bild av nuläget, samt en uppfattning av vilka de relevanta komponenterna är i det universella respektive det riktade föräldraskapsstödet.

Myndigheten har noterat att såväl kunskapsläget som möjligheten till stöd och skydd i samband med hedersrelaterat våld och förtryck varierar kraftigt i landet. Detta innebär att stöd till personer som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck i dag också är en jämlikhetsfråga.

För att tydligare undersöka kompetensnivå och hur det strukturella arbetet med att förebygga, upptäcka och utvärdera arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck ser ut i landet har MFoF under hösten 2022 gått ut med en enkät till samtliga kommuner och regioner. Sammanställningen av enkätsvaren och analysen av resultatet beräknas bli klart under 2023.

En stor del av myndighetens kunskapsuppdrag inom detta område handlar om att tillgängliggöra kunskap och forskning samt utarbeta stödmaterial som riktar sig till professionen. Som ett första steg i detta arbete har MFoF samlat in tillgängligt kunskapsmaterial som publicerats av myndigheter, organisationer och lärosäten sedan 2017.

Denna översikt av befintligt stödmaterial kommer att spridas som stöd till relevanta aktörer, men också utgöra grunden i myndighetens vidare arbete. Med denna översikt kommer MFoF också att kunna fastställa eventuella behov av kompletterande material.

Pilotprojekt Tryggväxt

MFoF har under året fört dialoger med ett flertal kommuner som arbetar med att bygga ett systematiskt arbetssätt för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Efter dessa dialoger har myndigheten beslutat att, tillsammans med tre kommuner i landet, starta pilotprojektet Tryggväxt.

Syftet med projektet är att ta fram en nationell modell för strukturerat arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Målet är att denna modell ska ge stöd till kommuner som vill arbeta långsiktigt och hållbart så att kommunens invånare kan känna sig trygga i samhället samt att alla barn ska få en uppväxt fri från våld och förtryck, oavsett var i landet de bor.

Vid planering av pilotprojektet har myndigheten fört dialoger med FoU socialtjänst inom Region Västerbotten för att säkerställa att pilotprojektet inkluderar forskning och stöd i processerna.

Informations-spridning

MFoF:s webbplats har utvecklats med [specifik information om hedersrelaterat våld och förtryck](#). På dessa sidor har myndigheten samlat forskning, lagstöd och hänvisningar till olika stödfunktioner. På webbplatsen finns även utvecklad information om könsstämpning och tvångsgifte, som också är former av hedersrelaterat våld och förtryck.

Att prata med barn om rasism och annan fientlighet

I årets regleringsbrev fick MFoF i uppdrag att se över, inhämta och sammanställa kunskap i stöd- och informationsmaterial om hur vuxna kan prata med barn och unga om rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Under året har MFoF fört dialog med Barnombudsmannen och aktörer inom civilsamhället, bland annat Mångkulturellt centrum (MFC), RFSL och Svenska Samernas Riksförbund (SSR).

För kunskapsinhämtningen har myndigheten också etablerat kontakter med ett flertal experter inom olika områden. Dessa kontakter hoppas myndigheten kunna dra nytta av även i andra samarbeten framöver.

Kunskaps-sammanställningen ska enligt uppdragsbeskrivningen spridas så att den kommer till användning i praktiken och kan utgöra ett stöd för

främst föräldrar och vårdnadshavare, men även för professioner i myndigheter, kommuner och regioner.

Tidigare har MFoF i huvudsak vänt sig till yrkesverksamma vid framtagande och spridning av information. Denna målgrupp har i regel god kännedom om MFoF och myndigheten har tydliga och utarbetade kontaktvägar för informationsspridning. Detta nya uppdrag som primärt vänder sig till familjer och privatpersoner har därför krävt ett annorlunda angreppssätt med stor tyngd på målgruppsanalys och kommunikationsstrategi.

Detta analys- och strategiarbete har bland annat resulterat i att myndigheten valt att producera en poddserie på åtta avsnitt, Småprat om stora frågor, där MFoF och programledaren Nour El-Refai samtalar med experter på en rad olika områden. Poddarna riktar sig till föräldrar men kan användas av yrkesverksamma på myndigheter, kommuner och regioner.

Serien kompletteras med en landningssida på MFoF:s webbplats som samlar kompletterande information och fördjupningar, tips från experterna till föräldrar samt en sammanställning av kunskapsluckor när det gäller barn och unga och rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2023.

Anna Axelsson, Nour El-Refai och Maria Wikström är programledare för MFoF:s poddserie "Småprat om stora frågor"

Information om statsbidrag avseende föräldraskapsstödsprogram

I mars 2022 fick MFoF i uppdrag att informera Sveriges kommuner om Riksdagens beslut att avsätta 100 miljoner kronor för att kommunerna ska kunna öka tillgången till föräldraskapsstödsprogram. Myndigheten skulle särskilt uppmärksamma kommunerna på vikten av att nå ut till alla föräldrar.

[MFoF har samlat relevant information för målgruppen på myndighetens webbplats](#), bland annat av Riksdagens beslut, Finansutskottets betänkande (2021/22:FiU3) samt ett chefsstöd i fem punkter. I maj hölls också ett uppskattat webinarie om hur kommuner kan bygga upp ett tillgängligt och hållbart föräldraskapsstöd. Denna föreläsning gjordes sedan tillgänglig på webbplatsen.

MFoF har genomfört digitala och fysiska möten för beslutsfattare i 17 län, informerat på ett antal större konferenser, gjort digitala utskick till landets samtliga kommunbrevlådor, länsstyrelsesamordnare inom föräldraskapsstöd samt regionala samverkans- och stödstrukturer för respektive län. Myndigheten har även fört dialog med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Socialchefs-nätverket för att informera om detta statsbidrag.

Genom den återkoppling MFoF fått via mailkonversationer och fortlöpande samtal med representanter från kommuner och länsstyrelser runt om i landet är det myndighetens bedömning att informationsinsatsen varit framgångsrik och att kommunerna idag är medvetna om det utökade statsbidraget för föräldraskapsstödsprogram. En återkommande kommentar har dock varit att det varit svårt att lokalisera den del av statsbidraget som avser föräldraskapsstöd eftersom pengarna ligger inom ramen för det generella statsbidraget.

Underlag till kommande nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention

MFoF är en av de 25 myndigheter som hösten 2019 fick i uppdrag att ta fram underlag till en kommande nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention. Under 2022 har arbetet

fokuserat på att sammanföra myndigheternas respektive underlag till en bred analys av utvecklingsområden.

Som en del i detta uppdrag har MFoF deltagit i en arbetsgrupp tillsammans med Statens medieråd, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Skolverket och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor samt Myndigheten för Delaktighet. Vidare har MFoF arbetat med att definiera vision, mål och insatsområden tillsammans med övriga myndigheter.

Arbetet med strategin har även gett myndigheten en ökad medvetenhet om vilka möjligheter som finns tillgängliga och hur dessa kan påverka förutsättningarna för psykiskt välbefinnande hos föräldrar och barn. En annan positiv sideffekt är att MFoF fått tillfälle att samtala om föräldraskapsstöd med myndigheter som har föräldrar som en indirekt målgrupp. Under 2023 kommer myndigheterna gemensamt ta fram indikatorer för uppföljning av strategin och en plan för genomförande. Uppdraget slutrapporteras i september 2023.

Remisser

- SOU 2021:85, Vägar till ett tryggare samhälle
- SOU 2022:1, Förbättrade åtgärder när barn misstänks för brott
- SOU 2022:31, Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB
- Ds2022:9, Ett utvidgat utreseförbud för barn
- Ds 2022:18, Straffansvar för psykiskt våld
- DS 2022:12, Vistelseförbud för barn
- Graviditet, förlossning och tiden efter – Nationellt kunskapsstöd för kontinuitet i vårdkedjan och vård på rätt nivå
- Aktiva skoltransporter, Luleå tekniska universitet
- Ett jämställt Västerbotten 2023 – 2030, Länsstyrelsen Västerbotten

Föräldraskapsstöd: Analys och behov

Genom tidiga och förebyggande stödinsatser i föräldraskapet finns stora möjligheter att främja barns hälsa och utveckling. MFoF ser det som nödvändigt att behålla den nationella strategin som plattform i myndighetens pågående och kommande uppdrag. Myndigheten ser också att kommuner och regioner behöver systematisera sitt arbete kring föräldraskapsstöd för att det ska bli hållbart, jämlikt och jämställt.

Familjerådgivning

Familjerådgivning erbjuder stöd och hjälp vid problem i relationer i olika familjekonstellationer. En funktionell familjerådgivning har positiva effekter på både kort och lång sikt i form av bättre hälsotillstånd, lägre konfliktnivå och högre grad av samförstånd. Förbättrade uppväxtvillkor för barn och minskat behov från andra samhällsinsatser är andra exempel på vad familjerådgivning kan bidra med.

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla familjerådgivning till sina medborgare. En utmaning i detta arbete är den lokala anpassningen till kommunernas demografi och de varierande behov som medborgarna har. MFoF:s uppdrag är att stödja kommunerna i detta viktiga arbete.

Under året har två medarbetare på MFoF haft ett speciellt ansvar för att sammanställa och tillgängliggöra kunskap och vägledning på detta område, samt besvara frågor från yrkesverksamma familjerådgivare.

Familjerådgivning under 2022

Vägledning i familjerådgivning

Våren 2022 publicerade MFoF ett vägledningsmaterial för arbetet med familjerådgivning i Sveriges kommuner. Under året har myndigheten lyft fram detta material i alla sina kanaler samt vid föreläsningar, dialogmöten och olika evenemang. MFoF avser att revidera vägledningen kontinuerligt, dels utifrån kommunernas behov dels utifrån rättsliga och strukturella förändringar som påverkar familjerådgivningen.

Fokus på utveckling

Ett tydligt fokus för myndighetens arbete med familjerådgivning under 2022 har varit dialog med beslutsfattare, chefer och upphandlare i kommunerna med syftet att hitta gemensamma vägar till att vidareutveckla och effektivisera familjerådgivningen. MFoF har fört samtal med familjerådgivare och chefsnätverk samt gjort besök runt om i landet. Liksom i fjol har myndigheten även 2022 deltagit och föreläst på Föreningen Sveriges kommunala familjerådgivares (KFR) studiedagar.

MFoF har också fört dialog med Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Sveriges kommuner och regioner (SKR) och RFSU. Dessa dialoger har gett en fördjupad kunskap om vilka områden som kommunerna behöver mer vägledning och kunskapsstöd inom. Bland chefer har frågeställningarna framförallt rört önskemål om tydligare uttolkning av exempelvis nivåer för avgifter och väntetider samt frågor om innehåll och utformning av det förebyggande och det utåtriktade arbetet. Bland familjerådgivare har istället frågor om barns delaktighet i familjerådgivning varit framträdande.

MFoF har även påbörjat en dialog med SKR om barnrätt och möjligheten till samverkan för att stärka kompetensen ute i kommunerna.

Stora skillnader i tillgänglighet

Föräldrars relation påverkar barnets uppväxtvillkor. Föräldraskapsstödjande insatser och tillgänglig

familjerådgivning ökar därför förutsättningarna för en mer jämlik hälsa hos såväl barn och unga som deras föräldrar.

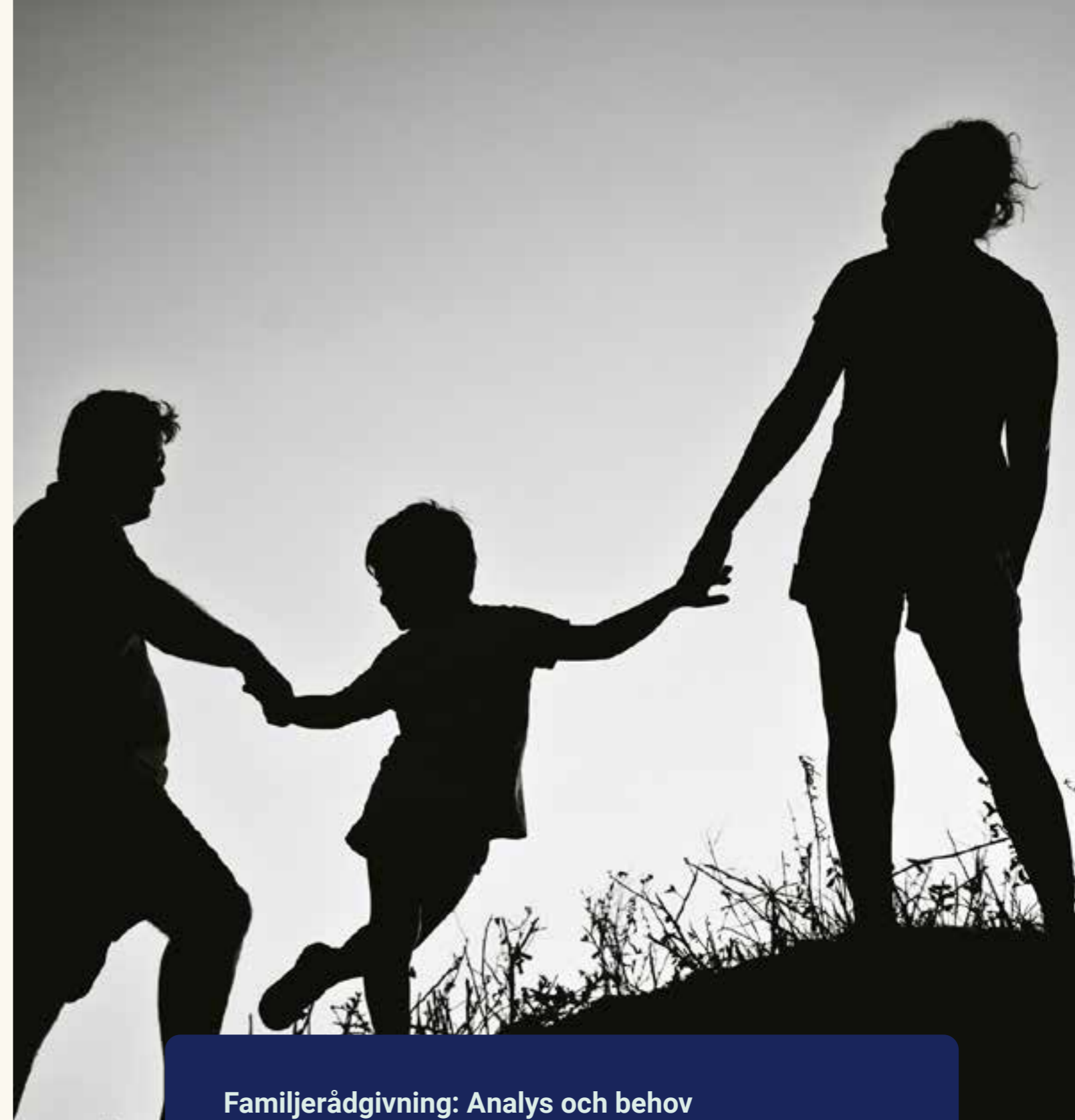
Under hösten har myndigheten gjort en analys av familjerådgivningens tillgänglighet runt om i landet och kan konstatera att det finns stora skillnader vad gäller väntetider och avgifter. MFoF anser att mer likvärdiga förutsättningar är önskvärda.

Som ett led i detta kunskapsarbete genomförde MFoF i december ett webinarie med ett 60-tal beslutsfattare, chefer och upphandlare från Sveriges kommuner. Detta webinarie - *Att leda och organisera familjerådgivning* - visade hur kommuner själva kan analysera befintlig statistik på ett nytt sätt och därmed hitta vägar att öka samhällseffekten av familjerådgivning. En uppföljande webbenkät visade också att en stor del av deltagarna var intresserad av fortsatt vägledning kring att anpassa familjerådgivning utifrån lokala behov.

Strategisk plan

MFoF arbetar med en strategisk plan för svensk familjerådgivning som stäcker sig fram till och med 2026. Denna plan ska definiera myndighetens målsättningar de kommande fyra åren, beskriva ett önskat läge för den kommunala familjerådgivningen och tydliggöra vilka leveranser som kommer att krävas. Strategin kommer också att definiera MFoF:s förhållande till såväl kommuner som landets familjerådgivare. Genom detta strategiska arbete stärks dessutom kopplingen mellan familjerådgivning och myndighetens övriga verksamhetsområden, framför allt vad gäller familjerätt och föräldraskapsstöd.

Sammantaget ökar den strategiska planen, vägledningen i familjerådgivning samt dialogen med beslutsfattare, chefer och familjerådgivare förutsättningarna för att kunskapsstyrningen av landets socialnämnder ska bli mer samstämmig.

Familjerådgivning: Analys och behov

Familjerådgivning är en insats för folkhälsan. En samhällsrelaterad effektiv familjerådgivning bör i högre utsträckning vara tillgänglig för alla samhällsgrupper. MFoF vill stärka huvudmännens förmåga att utveckla en familjerådgivning främjar en jämlik hälsa och som möter lokala behov.

Familjerätt

Familjerätt är den del av civilrätten som reglerar familjens rättsställning och familjemedlemmars inbördes rättigheter och skyldigheter. Svensk familjerätt omfattar frågor om äktenskap och samboende, förhållandet mellan föräldrar och barn samt arvsrätt.

Själva ordet familjerätt är – förutom benämningen på själva rättsområdet – även namnet på den enhet inom socialtjänsten hos många kommuner där dessa rättsliga frågor tas upp och bearbetas, exempelvis vid frågor kring vårdnad av barn.

Alla som behöver hjälp av socialtjänstens familjerätt ska få bedömningar på lika grunder. MFoF tar därför fram föreskrifter (bindande regler) och allmänna råd som beskriver hur lagar och regler ska förstås och tillämpas. Ett exempel är de handböcker som ger stöd till yrkesverksamma och beslutsfattare. Dessa handböcker är ofta verksamhetsspecifika och tar upp relevant lagstiftning, förarbeten, rättsfall, JO-uttalanden och kunskap baserad på forskning och erfarenhet.

Fyra medarbetare på myndigheten arbetar med sådana föreskrifter och råd samt med att sammanställa och sprida kunskap, statistik och vägledning till yrkesverksamma och deras yrkesorganisationer

Familjerätt under 2022

Allmänna råd samt handbok om vid behov av ny vårdnadshavare

För att främja rättssäkra utredningar vid behov av ny vårdnadshavare har MFoF under 2022 arbetat med att revidera allmänna råd om socialnämndens ansvar inom området (HSLF-FS 2017:47). Revideringsarbetet aktualiserades med anledning av nya bestämmelser i föräldraskapsbalken som infördes 2021 för att stärka barnrättsperspektivet i vårdnadsprocessen och stärka skyddet för barn som riskerar att fara illa, och innebär att såväl innehåll som struktur i de allmänna råden omarbetas. Arbetet förväntas bli klart under första halvåret 2023.

MFoF har även arbetat med revidering och omarbetning av handboken Om barnet behöver ny vårdnadshavare. Handboken kompletterar de allmänna råden och är ett praktiskt stöd för regeltillämpare inom socialtjänsten. Handboken uppdateras för att överensstämja med aktuell lagstiftning och revideringen av råden och kommer att publiceras tillsammans med de allmänna råden.

Allmänna råd och föreskrifter samt handbok om fastställande av faderskap och föräldraskap

För att säkerställa att MFoF:s föreskrifter och allmänna råd överensstämmer med de förändringar som under året gjorts i lagstiftning relaterat till fastställande av faderskap och föräldraskap har MFoF genomfört en större revidering av föreskrifter och allmänna råd avseende fastställande av faderskap eller föräldraskap samt regler när barn kommit till genom assisterad befruktning av ensamstående.

Målet med revideringen är även att underlätta familjerättens arbete, främja likabehandling och möjliggöra en enhetlig tillämpning av de bestämmelser som reglerar socialnämndens utredningar. Dessa reviderade föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:66) kommer att träda i kraft den 1 februari 2023.

2021 genomförde MFoF en större revidering och omarbetning av handboken Att fastställa faderskap för att säkerställa att den överensstämmer med aktuell lagstiftning. Ovan nämnda lagändringar har medfört ytterligare revideringar av handboken även under 2022. Handboken har nu kompletterats med bland annat tillämpningen av nya regler om föräldraskapspresumtion och om digitala bekräftelser. Handboken finns tillgänglig i digitalt format på MFoF:s webbplats och heter Att utreda och fastställa faderskap eller föräldraskap. På webbplatsen är det även möjligt att beställa handboken i tryckt format.

Frågor och svar inom familjerätt

Antalet mejlfrågor inom familjerättsområdet (exkl. internationell adoption) fortsätter att öka. Under 2022 har 765 frågeställningar (684 st. år 2021) inkommit från kommuner och myndigheter. Från allmänheten rör det sig om 140 frågeställningar, vilket är i linje med fjolårets siffra på 142 stycken.

De flesta frågorna rör lagar och regleringar, metoder, myndighetens ställningstaganden och officiell statistik. När det gäller frågor från kommuner och myndigheter har hälften gällt faderskap/föräldraskap. En femtedel av mejlfrågorna har avsett de informationssamtal som socialnämnden i kommunerna är skyldiga att erbjuda föräldrar som är oeniga vad gäller vårdnad, boende och umgänge, samt de intyg som nämnden ska lämna i samband med dessa samtal. En lika stor andel av frågorna (20 procent) har rört övriga frågor inom VBU-området (vård, boende, umgänge).

Frågorna varierar i komplexitet. Återkommande frågeställningar besvaras oftast inom tre arbetsdagar, medan andra frågor kan kräva utredning och därmed ta längre tid att besvara. Det förekommer att myndigheten måste avböja att svara, bland annat när hjälp efterfrågas i bedömningen av enskilda ärenden eller önskemål om stöd för avsteg från allmänna råd. Bland frågeställningarna finns också sådana som rör

angelägenheter som inte uppenbart omfattas av myndighetsuppdraget, exempelvis nationell adoption, kommuners organisation, arbetsprocesser, sekretess och möjligheter till fortbildning.

För att snabbare kunna ge svar på vanliga frågor och frigöra tid för utredarna har MFoF skapat en så kallad FAQ-funktion på myndighetens webbplats där de mest frekventa frågorna och svaren finns tillgängliga. Innehållet uppdateras kontinuerligt för att stämja överens med gällande rätt och yrkesverksammas informationsbehov. FAQ-funktionen gör det också möjligt för såväl MFoF som andra intressenter att bilda sig en uppfattning om vilka frågor som professionen faktiskt upplever som svåra idag, liksom om nya rättsliga och praktiska problemområden.

Kunskapsstöd om informationssamtal

För att stärka barnrättsperspektivet i vårdnadsprocessen och skapa bättre förutsättningar för föräldrar att nå samförståndslösningar infördes den 1 januari 2022 en lag om informationssamtal. Det innebär att det från 1 mars 2022 är krav på att en förälder som vill inleda en tvist i domstol om vårdnad, boende och umgänge först ska ha deltagit i ett informationssamtal. Syftet med informationssamtalet är att ge föräldrarna relevant information som kan underlätta för dem att i ett tidigt skede hitta den lösning som är bäst för barnet. Kommunen ansvarar för dessa samtal som är kostnadsfria för föräldrarna.

I samband med lagförändringen fick MFoF rätten att utfärda föreskrifter för informationssamtalen. Under 2022 har arbetet med föreskrifterna och de allmänna råden färdigställts och publicerats. Målet med föreskrifterna och allmänna råden är att möjliggöra en likartad tillämpning av informationssamtal över hela landet. För att skapa en enhetlighet i hanteringen har även ett samtalsintyg som utfärdas till föräldrar som deltagit i informationssamtal inkluderats i föreskrifterna och de allmänna råden. I syfte att ge ytterligare vägledning till kommunerna i arbetet har MFoF på uppdrag av regeringen även tagit fram ett kunskapsstöd. Materialet syftar till att ge samtalsledaren vägledning i genomförandet av informationssamtalet, vilken information som ska förmedlas och övergripande förhållningssätt i informationssamtalen. Målet är även här

att främja en enhetlig handläggning i de olika kommunerna runt om i landet.

Som ytterligare ett led i att föräldrar ska få en så likartad information som möjligt har MFoF även tagit fram ett informationsmaterial om informationssamtalen riktat till föräldrarna. Familjerättsverksamheterna har möjlighet att använda materialet i sin dialog med föräldrar. Materialet innehåller bland annat en kortfattad broschyr som beskriver syftet med informationssamtalen samt en sammanfattning av de viktigaste delarna av innehållet som kan lämnas till föräldrarna efter informationssamtalet. Båda dessa broschyrer finns översatta på 13 olika språk och finns sedan slutet på september för nedladdning på myndighetens webbsida: www.mfof.se/informationssamtal. Under denna tidsperiod har denna webbsida haft 6484 besökare och registrerat 5687 nedladdningar. Exakt vilka av dokumenten på sidan som laddats ner har myndigheten ingen detaljerad statistik för.

Kunskapsstöd om samarbetssamtal

I februari 2022 publicerade myndigheten en grundutbildning för samarbetssamtalsledare på vår webbplats (www.mfof.se/samarbetssamtal). Denna utbildning är digital, kostnadsfri och kan genomföras vid valfri tidpunkt och i egen takt. Utbildningen är uppdelad i fyra områden, och ger aktuell information om allt från juridik, konflikt- och anknytningsteori och medling till konkreta verktyg som samtalsledaren sedan kan använda i sitt fortsatta arbete.

Grundutbildningen inkluderar även filmade föreläsningar samt sex stycken animerade videor som på ett pedagogiskt sätt går igenom varje steg i samtal med barn.

Utbildning för samarbetssamtalsledare erbjuder bland annat flera animerade filmer. Se mer på: www.mfof.se/samarbetssamtal

Sedan introduktionen av utbildningen har dessa sidor besökts över 32 600 gånger och står för nästan hälften av webbplatsens besökare på sidorna om Vårdnad, boende och umgänge under denna period. Av de fyra ingående modulerna står modul 2, "Samtal med barn" för 29 procent av besöken. Även landningssidan om Informations-samtal har varit mycket välbesökt med nästan 17 800 besökare.

Genom av de som hört av sig till myndigheten vet vi att materialet har mottagits positivt, och vi uppskattar att ett 20-tal kommuner tänker genomföra någon form av utbildningssatsning med stöd av detta kunskapsstöd. Några har meddelat att de kommer att gå ihop med grannkommuner, dela upp personalgruppen i grupper av nyanställda respektive de med erfarenhet. Andra väljer att endast genomföra utbildningens moduler om samtal med barn och rollspel.

Uppföljning: Nya familjerättsliga bestämmelser

I november 2021 fick MFoF regeringens uppdrag att ta fram och sprida information till yrkesverksamma, föräldrar och blivande föräldrar om de nya bestämmelserna om föräldraskapspresumtion och digital bekräftelse av föräldraskap som trädde i kraft den 1 januari i år.

Spridningen skedde i december och januari genom annonser i sociala media, fördjupad information på myndighetens hemsida samt genom utskick till olika kategorier yrkesverksamma som träffar föräldrar och blivande föräldrar i sin

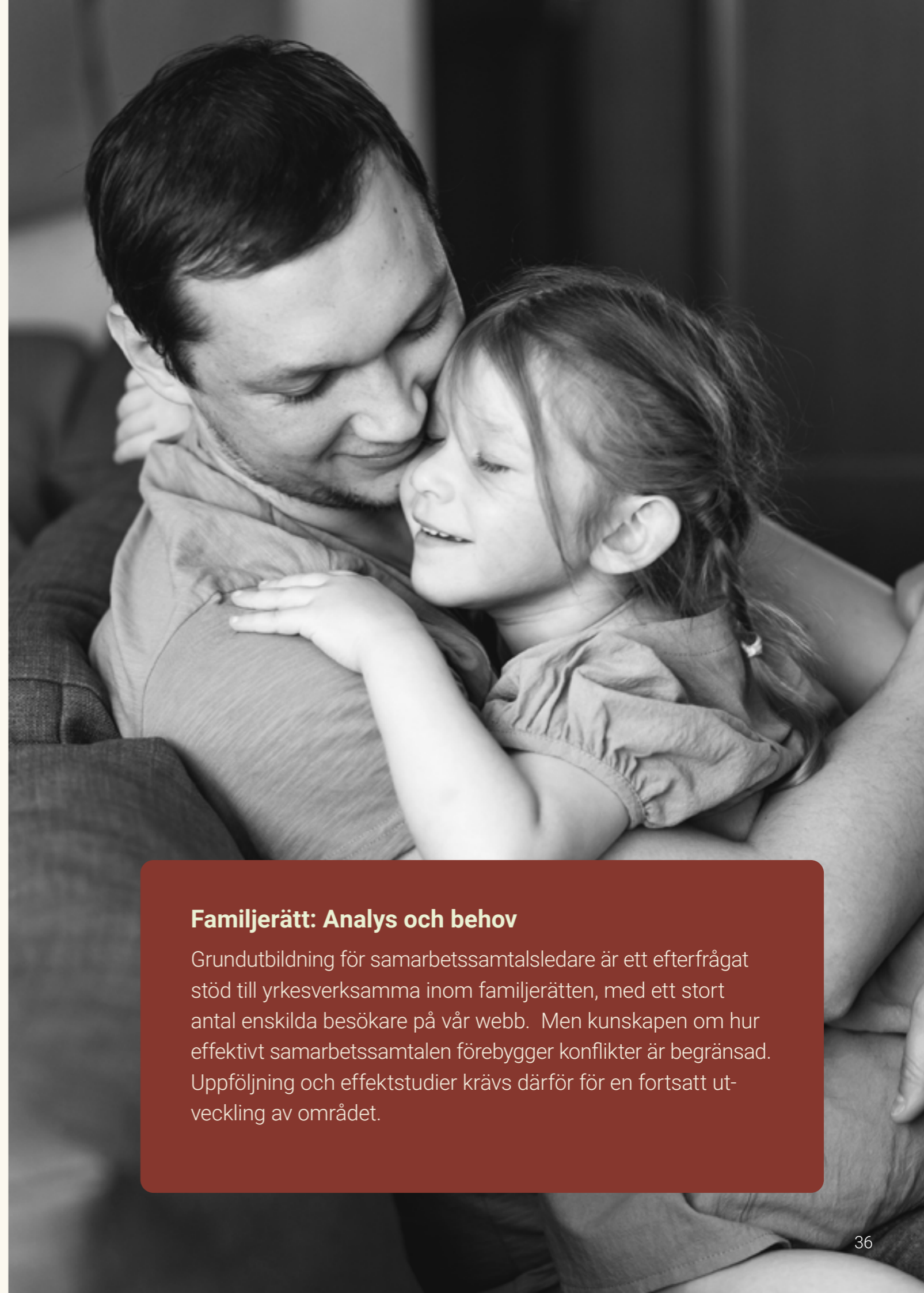
profession. I regeringsuppdraget låg också en samordning med Skatteverket som tillhandahöll själva IT-tjänsten. Regeringsuppdraget slutredovisades i februari 2022.

För att följa upp resultatet av informations-spridningen har MFoF under året undersökt hur många föräldrar som bekräftar sitt faderskap eller föräldraskap digitalt. I den statliga utredningen *Alla tiders föräldraskap (SOU 2022:38)* anges enligt uppgift från Skatteverket att drygt 80 % av de som ville bekräfta sitt faderskap eller föräldraskap digitalt använde den möjligheten under perioden januari-april. Noteras bör att det inte är alla föräldrar som uppfyller de formella kraven för att kunna göra bekräftelse digitalt. Enligt uppgift direkt från Skatteverket hade fram till november ca 41 000 faderskapsbekräftelser och 180 föräldraskapsbekräftelser skett digitalt, medan ca 4800 faderskap och 3 föräldraskap skett via kommunen. I januari 2023 uppmärksammades årsdagen för digitala bekräftelser på MFoF:s webbplats och i utskick för att ge fortsatt uppmärksamhet till de nya bestämmelserna.

Med de uppgifterna konstaterar MFoF att informationsspridningen fallit mycket väl ut. Vi kan också slå fast att de som valt digital bekräftelse måste ha nåtts av informationen samt att antalet bekräftelser som görs efter utredning hos kommunerna kraftigt minskat till följd av den nya, digitala möjligheten. MFoF anser att det kan vara befogat att titta närmare på vilka utredningar som socialnämnderna fortfarande gör då det kan viktig information inför MFoF:s fortsatta kunskaps-spridning.

Kampanjen för nya regler om föräldraskaps-bekräftelse blev mycket uppmärksam. Över 41 000 föräldrar valde att bekräfta sitt föräldraskap digitalt.

Familjerätt: Analys och behov

Grundutbildning för samarbetssamtalsledare är ett efterfrågat stöd till yrkesverksamma inom familjerätten, med ett stort antal enskilda besökare på vår webb. Men kunskapen om hur effektivt samarbetssamtalen förebygger konflikter är begränsad. Uppföljning och effektstudier krävs därför för en fortsatt utveckling av området.

Internationella adoptioner

En internationell adoption är en lång resa för både barn och föräldrar. Adoption skapar livslånga familjeband och förändrar barnets hela livssituation. I varje steg av adoptionsprocessen måste därför barnets bästa stå i fokus. MFoF prövar svenska adoptionsorganisationers ansökningar om att få arbeta med internationell adoptionsförmedling i Sverige och i de länder varifrån adoption kan ske. Det är endast organisationer som har auktorisation av MFoF som får förmedla internationella adoptioner.

För att få sådan auktorisation krävs att:

- organisationens huvudsakliga syfte är att förmedla internationella adoptioner.
- det står klart att organisationen kommer att förmedla adoptioner på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt, utan vinstintresse och med barnets bästa som främsta riktmarke.
- organisationen har en styrelse och revisorer samt stadgar som innebär att organisationen är öppen.

Utöver sverigeauktoriseringen måste organisationen även ha en auktorisation för varje land som de vill förmedla adoptioner från. Utlandsauktorisering ges för högst två år, medan sverigeauktorisering ges för högst fem år. En auktorisation kan dessutom återkallas om det visar sig att organisationen inte längre uppfyller villkoren eller de krav som anges i lagen om internationell adoptionsförmedling (1997:192). I MFoF:s uppdrag ingår också tillsyn av de auktoriserade organisationernas verksamhet samt att följa den internationella utvecklingen på området. Det innebär bland annat att myndigheten övervakar att organisationernas verksamhet bedrivs enligt lag och efter principen om barnets bästa. Myndigheten prövar dessutom ärenden om enskild adoption, utfärdar intyg enligt artikel 23 i Haagkonventionen, godkänner utländska adoptionsbeslut med mera.

Som kunskapsmyndighet inom området internationella adoptioner genomför MFoF olika aktiviteter och producerar material för att öka kunskapen hos kommuner i frågor som rör socialnämndernas familjerättsliga ärenden om föräldraförberedelse, medgivandeutredning samt stöd till barn och föräldrar vid internationell adoption. Myndigheten samordnar även den föräldrautbildning som kommunen ska anvisa inför adoption. 12 medarbetare på myndigheten har ett särskilt fokus på adoptionsfrågor.

Internationella adoptioner under 2022

Under 2022 genomfördes 98 stycken internationella adoptioner till Sverige via svenska adoptionsorganisationer jämfört med 118 adoptioner under 2021, 92 adoptioner under 2020 och 170 adoptioner under 2019. Trenden är densamma över hela världen – antalet internationella adoptioner minskar.

Adoptionsorganisationerna upplever att förmedlingsverksamheten i stort har fungerat väl under året. Coronapandemin har haft viss fortsatt påverkan på antalet genomförda adoptioner. Även om arbetet börjat återgå till det mer normala hos myndigheterna i ursprungsländerna finns det fortfarande fördröjningar i handläggningen vilket har lett till längre adoptionsprocesser. Under året har det i vissa länder även funnits reserestriktioner som påverkat familjers möjlighet att resa för att slutföra adoptionsprocessen.

Ansträngt läge för adoptionsorganisationerna

För de svenska adoptionsorganisationerna innebär färre förmedlade adoptioner minskade intäkter. Detta har gjort det nödvändigt för organisationerna att se över verksamhets-, personal- och lokalkostnaderna. Samtidigt upplever organisationerna att förmedlingsverksamheten idag är mer komplicerad än tidigare, bland annat för att barnen ofta är äldre och har funktionsnedsättningar eller andra särskilda behov, och därför kräver mer resurser. Organisationerna uttrycker därför oro över sin ekonomiska situation.

De tre ideella organisationer som haft auktorisation för internationella adoptioner i Sverige – Adoptionscentrum, Barnen Framför Allt - Adoptioner och Barnens Vänner internationell adoptionsförening – har haft auktorisation under hela 2022. Auktorisationen för Adoptionscentrum och Barnen Framför Allt - Adoptioner gäller till och med den 31 december 2025. Barnens Vänner internationell adoptionsförening beslutade under 2021 att påbörja en avvecklingsprocess.

För att Barnens Vänner skulle få möjlighet att genomföra denna avveckling på ett hållbart och rättssäkert sätt beviljades auktorisation för tiden 1 januari 2022 – 31 december 2022. Auktorisationsbesluten har förenats med de villkor som MFoF beslutade om den 19 april 2021.

Under året har Barnens Vänner internationell adoptionsförening avvecklat sin förmedlingsverksamhet. MFoF har ett särskilt ansvar i sådana här situationer och har därför fört en nära dialog med Barnens Vänner internationell adoptionsförening sedan beslutet om avveckling togs. MFoF har även granskat organisationens avveckling under året.

De tre svenska organisationerna har under 2022 haft auktorisation att arbeta med adoptionsförmedling i 15 länder (se tabell på sida 42). Samtliga dessa länder är anslutna till FN:s barnkonvention. 13 länder är även anslutna till 1993 års Haagkonvention. Ansökningarna för auktorisation för Kina och Vietnam återkallades i januari respektive maj 2022.

En myndighet för auktorisation och tillsyn

MFoF hanterar både auktorisation och tillsyn av internationell adoptionsförmedling. Det kan finnas principiella anledningar att lägga ansvaret för dessa uppgifter på olika myndigheter men MFoF anser att fördelarna med ett samlat ansvar överväger nackdelarna. Internationella adoptioner är ett litet, specialiserat och komplicerat kunskapsområde, och tillgängliga resurser behöver därför koncentreras till en hållbar kunskapsmiljö.

Förändrad handläggning och beslutsformat för auktorisation

MFoF påbörjade under 2021 en genomgång av myndighetens handläggning av ansökningar om auktorisation. Syftet med denna översyn var att stärka rättssäkerheten och barnets bästa i adoptionsprocesserna. Detta arbete har fortsatt

under 2022 och har bland annat resulterat i en ny processbeskrivning, nya villkor för adoptionsorganisationerna, nya ansökningsformulär samt beslutsformat – allt för att ytterligare säkerställa enhetlighet och kvalitet i myndighetens handläggning.

Statskontoret uppmärksammade i rapporten Organisering av den internationella adoptionsverksamheten, 2021:1 att tidigare beslut att avslå auktorisationsansökningar för enskilda länder har varit grundligt motiverade medan beviljanden

ofta varit alltför kortfattade. Sedan 2021 tillämpar myndigheten ett nytt och gemensamt format för alla auktorisationsbeslut. Enligt detta ska myndighetens bedömning av alla rekvisit klart framgå av auktorisationsbeslutet. Myndigheten anser att detta sätt att skriva beslut har ökat förståelsen bland såväl de organisationer som söker auktorisation som andra intressenter för vilka saker myndigheten har att bedöma och hur bedömningen går till.

Anlända per organisation

Organisation	2022	2021	2020
Adoptionscentrum	60	81	47
Barnen Framför Allt – Adoptioner	6	10	18
Barnens Vänner	32	27	27
Totalt	98	118	92

Tillsyn av de auktoriserade adoptionsorganisationerna

MFoF utövar tillsyn över de auktoriserade adoptionsorganisationerna för att säkerställa att deras arbete sker i enlighet med lag och på ett i övrigt etiskt godtagbart sätt. Tillsynen innefattar en granskning av adoptionsorganisationernas verksamhet i Sverige och deras arbete i de länder de förmedlar adoptioner från.

Tillsynen av adoptionsorganisationerna pågår kontinuerligt och innefattar bland annat omvärldsbevakning, hantering av klagomål och resor till ursprungsländerna. Det är alltså en resurskrävande verksamhet. Parallellt med tillsynen måste också ett litet antal utredare hantera inkomna ansökningar om auktorisation. Svåra prioriteringsbeslut behöver därför tas. MFoF önskar ytterligare resurser för att lång-

siktigt kunna bedriva både auktorisations- och tillsynsverksamheten på samma höga nivå.

På grund av coronapandemin har myndigheten inte gjort några tillsynsresor de senaste två åren. Inte heller under 2022 har MFoF genomfört någon sådan resa. Tillsynsarbetet har istället skett bland annat genom en granskning av adoptionsorganisationernas rapportering samt genom uppföljning av uppgifter från enskilda. Under årets tillsyn har MFoF bland annat följt upp hur organisationerna hanterar utlämnande av adopterades handlingar samt organisationernas arbete med risker i deras samarbetsländer. I tillsynen har MFoF även granskat avvecklingen av Barnens Vänner verksamhet.

Resultatet av tillsynsarbetet för 2022 kommer att publiceras i början av 2023 i form av en rapport för varje adoptionsorganisation.

Auktoriserade länder för adoptionsförmedling

	Anslutna till barnkonventionen	Anslutna till Haagkonventionen	Adoptionscentrum	Barnen Framför Allt – adoptioner	Barnens Vänner	Kommentar
Colombia	Ja	Ja	✓			
Filippinerna	Ja	Ja	✓			
Indien	Ja	Ja	✓	✓		
Kina	Ja	Ja	✓			Auktorisation gäller endast avslutande av pågående adoptioner. Ansökan återkallades i januari 2022.
Lesotho	Ja	Ja	✓			
Madagaskar	Ja	Ja	✓			
Panama	Ja	Ja	✓	✓		
Serbien	Ja	Ja	✓			
Sydafrika	Ja	Ja	✓			
Sydkorea	Ja	Nej	✓			
Taiwan	Ja	Nej	✓	✓	✓	
Thailand	Ja	Ja	✓	✓		
Tjeckien	Ja	Ja		✓		
Ungern	Ja	Ja		✓		
Vietnam	Ja	Ja	✓			

Kunskapsförmedling och tillämpningsstöd

I Sverige har kommunerna ansvar för att förbereda och utreda de som vill adoptera. Kommunerna har också ett ansvar för att ge stöd efter adoptionen, både till adopterade och adoptivföräldrar. MFoF stöttar kommunerna i detta arbete bland annat med kunskapsstöd och vägledning.

Nya allmänna råd och reviderad handbok

I maj 2022 publicerade MFoF nya uppdaterade allmänna råd om socialnämndens handläggning av ärenden om internationell adoption. De allmänna råden förtydligades och uppdaterades utifrån lagändringar som trätt i kraft sedan 2017. Myndigheten publicerade även en reviderad version av handboken gällande internationella adoptioner. För att handboken enkelt ska kunna hållas aktuell och relevant har MFoF valt att enbart publicera den digitalt. En digital handbok

är också enkelt tillgänglig för målgruppen då den kan laddas ner kostnadsfritt från myndighetens hemsida.

Forskningsrapport med viktiga insikter om hälsa och livsvillkor

MFoF har sett att det finns ett behov av en samlad kunskap om hälsa och livsvillkor hos internationellt adopterade. MFoF gav därför Karolinska Institutet i uppdrag att ta fram en rapport om hälsa och livsvillkor hos internationellt adopterade i vuxen ålder. Rapporten Hälsa och sociala livsvillkor hos internationellt adopterade i vuxen ålder publicerades av MFoF i maj 2022. Rapporten skrevs av professor Anders Hjern, KI och CHES Stockholm universitet och hans forskarteam, och bygger på en serie av studier om psykisk hälsa och livsvillkor i vilka adopterades situation jämförs med jämnåriga svenskfödda och barnflyktingar med bakgrund i samma regioner i världen.

De olika studierna visar bland annat att internationellt adopterades ökade behov av

psykiatrisk vård fortsätter upp i mogen och vuxen ålder och att internationellt adopterade har svårare än andra att etablera och vidmakthålla parrelationer. Studierna pekar också på behov av statligt stöd till konkreta insatser för både adoptivfamiljer och till adopterade. Men rapporten understryker även att det är angeläget att systematiskt undersöka efterfrågan på stöd, främst hos de adopterade men även deras familjer. Detta håller MFoF med om.

Stöd före, under och efter adoption

Adoption är i sig en skyddsfaktor för det adopterade barnet men innebär också särskilda utmaningar. Både adopterade och deras föräldrar har en lag- och konventionsgrundad rätt till stöd från samhället. I många kommuner genomförs väldigt få internationella adoptioner, vilket gör det svårt att upprätthålla tillräcklig kompetens inom området. För att möta dessa behov arbetar MFoF med en rad kunskapsstärkande insatser.

Kartläggning visar på bristande stöd

MFoF har under 2022 varit samverkande part i Socialstyrelsens regeringsuppdrag att kartlägga hur hälso- och sjukvården och socialtjänsten möter adoptionsspecifika behov hos adopterade. Socialstyrelsens kartläggning visar att kunskap om adoptionsspecifika behov delvis saknas främst inom hälso- och sjukvården. Den visar också att stödet från socialtjänsten inte är likvärdigt i landet utan behöver utvecklas.

MFoF har under året varit i kontakt med några verksamheter som bedriver stödjande arbete till adopterade och deras familjer. Dessa kontakter bekräftar de slutsatser som Socialstyrelsen presenterar i sin kartläggning: att det är ovanligt med ett adoptionsspecifikt stöd i kommuner och regioner och att det stöd som finns endast är tillgängligt för personer som bor på vissa orter.

Samverkan och kunskapsspridning stärker stödet

I november arrangerade MFoF en digital inspirationsdag i syfte att sprida kunskap om adopterades livsvillkor, behov av stöd ur ett livsperspektiv samt visa på konkreta exempel på verksamheter som erbjuder ett tidigt stöd

till adoptivfamiljer. MFoF har också deltagit i internationella nätverk och konferenser där frågor om stöd till adopterade funnits med på agendan. Myndighetens medverkan har stärkt uppfattningen att adopterade är en grupp som kan ha behov av stöd inte endast i samband med adoptionen utan genom hela livet, samt att adoptivföräldrar kan behöva särskilda föräldraskapsstödjande insatser. Utifrån vår medverkan stärks MFoF:s tidigare erfarenhet av att det stöd som samhället erbjuder adopterade och deras familjer har brister och att det finns utvecklingsbehov inom området

Viktig pågående nationell utredning

Att utreda behov av adoptionsspecifikt stöd och föreslå vilka hjälp- och stödinsatser som bör erbjudas och hur dessa bör organiseras är en viktig del i Adoptionskommissionens pågående utredning. Utredningen kartlägger och analyserar hur regelverk, organisering och processer inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet har fungerat tidigare och fram till idag (Dir. 2021:95). MFoF har under året deltagit i ett antal möten med Adoptionskommissionen och är också representerad i utredningens expertgrupp.

Föräldrautbildning inför internationell adoption

Myndigheten ansvarar för att tillhandahålla utbildningsmaterial för den obligatoriska föräldrautbildningen inför internationell adoption (FIA) och utbildar även de som håller i denna utbildning. Sedan mars 2020 har MFoF också uppdraget att samordna den obligatoriska föräldrautbildningen i Sverige. I detta uppdrag ingår att verka för att föräldrautbildningen finns tillgänglig för alla, oavsett bostadsort, samt att utbildningen håller en god och jämn kvalitet över landet. På myndighetens webbplats finns information om de utbildare som ingår i MFoF:s samordning, inklusive kontaktuppgifter.

Myndigheten fortsatte under 2022 det löpande arbetet med att bjuda in utbildare till samordningen. Under våren och hösten genomfördes möten med de utbildare som deltagit i samordningen och aktuella ämnen kunde då diskuteras. Antalet deltagare har varit konstant de tre senaste åren, mellan 11 och 12 deltagare per träff. MFoF ser att

behovet av samordning är fortsatt stort och att arbetet utgör en viktig del i myndighetens strävan att kvalitetssäkra föräldrautbildningen.

I dagsläget är drygt 20 föräldrautbildare anslutna till MFoF:s samordning. Utöver dessa finns ca 10 utbildningssamordnare (till exempel från studieförbund) med i samordningsgruppen. I oktober 2022 anordnade MFoF en grundkurs för de som har för avsikt att ge föräldrautbildningar. Denna grundkurs ger behörighet att utbilda blivande adoptivföräldrar i enlighet med myndighetens utbildningsmaterial. Under hösten 2022 färdigställde MFoF tre filmer som kan användas i samband med föräldrautbildningen.

Behovet av fortsatt utveckling och anpassning av den obligatoriska föräldrautbildningen inför internationell adoption behöver ses över. Särskilt stort är behovet att utveckla utbildningsmaterialet för att motsvara behoven hos de som avser att genomföra enskild adoption.

Kostnadsutveckling, enhetlighet och transparens

Antalet adoptioner har minskat för varje år 2010-2020. Det sjunkande antalet förmedlade adoptioner har inneburit att de avgiftsfinansierade organisationernas totala intäkter minskat, samtidigt som

de adoptioner som genomförs är mer komplexa och ofta behöver mer handläggning. Detta har lett till högre genomsnittliga kostnader för de föräldrar som vill adoptera. 2021 ökade istället antalet adoptioner vilket innebar minskade genomsnittskostnader.

Avgiften till organisationen kan delas upp i två delar; en sverigedel och en utlandsdel. Sverigedelen ska täcka kostnader för organisationens arbete i Sverige, medan utlandsdelen ska täcka kostnader i utlandet. Kostnadsutvecklingen de senaste fem åren redovisas i tabellen.

Arbete för ökad enhetlighet och transparens vad gäller kostnader

Det är viktigt att kunna jämföra kostnader över tid och mellan organisationer. MFoF fortsätter därför arbetet med att främja en enhetlig kostnadsredovisning. Myndigheten arbetar också för ökad transparens kring avgifter och kostnader i utlandet. MFoF föreskriver i villkor hur organisationerna ska redovisa kostnaderna, begär in kostnadsredovisningar och jämför dessa med uppgifter för tidigare år och kostnadsutvecklingen i landet. Vid oklarheter begär MFoF in kompletterande underlag och ställer uppföljande frågor. Om en adoptionsorganisation bedriver

annan verksamhet, exempelvis medlemsverksamhet eller biståndsverksamhet, får detta inte äventyra förtroendet för adoptionsverksamheten. MFoF granskar återkommande relationen mellan organisationernas adoptionsuppdrag och annan verksamhet för att säkerställa att de ekonomiska redovisningarna hålls utskilda, även när det gäller personalkostnader.

Statsbidrag till organisationer på adoptionsområdet

MFoF har i uppdrag att fördela statsbidrag till svenska auktoriserade adoptionsorganisationer och riksorganisationer för adopterade. Statsbidraget utgör ett ekonomiskt stöd för organisationernas arbete med adoptionsförmedling. Enligt regleringsbrevet för 2022 fick MFoF betala ut högst 1 800 000 kronor i statsbidrag. MFoF har fördelat bidraget enligt den reglering som följer av förordningen (2008:1239) om statsbidrag till auktoriserade adoptionsammanslutningar och till riksorganisationer för adopterade (statsbidragsförordningen). För adoptionsorganisationerna har detta inneburit att hälften av statsbidraget fördelats med lika stort belopp till varje organisation. Den andra hälften har fördelats efter genomsnittligt antal förmedlade adoptioner under de två senaste kalenderåren. I enlighet med förordningen har ingen adoptionsorganisation fått mer än 10 000 kronor i statsbidrag per genomsnittligt antal förmedlade adoptioner under en tvåårsperiod.

Samarbete och samverkan under året

Samverkan med svenska utlandsmyndigheter är mycket viktig, bland annat för myndighetens auktorisations- och tillsynsverksamhet och för

arbetet med ursprungssökning. MFoF har under 2022 fått värdefull hjälp och information från Utrikesdepartementet och flera utlandsmyndigheter. MFoF inhämtar även information om olika förhållanden i ursprungsländer från olika FN-organ, Haagsekretariatet samt organisationer som International Social Service/International Reference Centre for the Rights of Children Deprived of their Family (ISS/IRC)

Myndigheten samverkar med ett flertal internationella aktörer och nätverk, bland annat Haagkonferensen för internationell privaträtt, som i juli detta år höll sin femte konferens Special Commission (digitalt). MFoF deltar också i Intercountry Adoption Network (ICAN-gruppen), ett nätverk bestående av centralmyndigheter från de olika mottagarländerna. ICAN-gruppen har skapat flera tematiska undergrupper med anledning av de översyner av den internationella adoptionsverksamheten som pågår i många länder. MFoF deltar i den grupp som bland annat diskuterar oegentligheter och frågor om ursprungssökning. Undergruppen har genomfört två digitala möten under året och då utbytt information och erfarenheter.

MFoF upplever att samarbetet och informationsutbytet mellan centralmyndigheterna inom ICAN-gruppen har fördjupats under året, bland annat har två viktiga fysiska möten genomförts. Dessutom möts de nordiska centralmyndigheterna en gång per år. Vid dessa möten och i löpande kontakter diskuteras landspecifik information och andra frågor gällande internationella adoptioner, något som innebär att värdefulla kunskaper och erfarenheter kan delas. De nordiska länderna delar ett intresse för ökad samverkan och mer erfarenhetsutbyte.

Statsbidrag per förmedlad adoption 2022

(SEK)	Statsbidrag	Adoptioner årligen, genomsnitt 2020-2021	Per adoption
Adoptionscentrum	640 000	64	10 000
Barnen Framför Allt – Adoptioner	270 000	27	10 000
Totalt	910 000	91	10 000

Kostnadsutveckling

Belopp i tkr	2017	2018	2019	2020	2021
Organisationernas avgifter för ...					
1. kostnader i Sverige	97	104	118	119	118
2. kostnader i ursprungslandet	66	65	70	80	71
Summa	163	169	188	199	189
Övriga kostnader som familjen betalar					
3. Översättning, legaliseringar med mera	24	27	26	31	30
4. Resa och uppehälle	54	55	56	53	66
Summa	78	82	82	84	96
Total – genomsnittlig kostnad för familjen	242	169	188	199	189

Källa: Adoptionsorganisationerna skickar in årsredovisning för föregående år med villkorsbilagor till MFoF. Uppgifterna i tabellen är hämtade från villkorsbilaga 2. Uppgifterna bygger på samtliga adoptioner respektive år. Organisationerna har redovisat sina avgifter per land (1 och 2) och beräknade övriga kostnader per land (3 och 4). Genomsnittskostnaden är ett vägt medelvärde.

Enskilda adoptioner

Vad gäller enskilda adoptioner är MFoF:s uppgift att efter ansökan pröva om det finns särskilda skäl att adoptera utan att gå genom en auktoriserad adoptionsorganisation, samt om det tillvägagångssätt som den sökande beskriver är godtagbart. Om MFoF bedömer att båda dessa förutsättningar är uppfyllda kan sökande få tillstånd att genomföra en enskild adoption. Detta beslut innebär inte någon garanti för att adoptionen kan genomföras, eftersom myndigheten enbart

prövar om förutsättningarna för att få genomföra en enskild adoption är uppfyllda.

MFoF har under 2022 prövat 29 st ärenden om enskild adoption. Detta kan jämföras med 26 ärenden 2021 och 22 ärenden 2020. Antalet ärenden som prövas är alltså lågt, men myndigheten måste lägga betydande resurser på att informera ett större antal enskilda om förutsättningarna för att genomföra en enskild adoption.

Artikel 23-intyg

Haagkonventionen föreskriver att när behörig myndighet i adoptionslandet intygat att adoptionen genomförts i enlighet med Haagkonventionen ska adoptionen automatiskt erkännas i övriga medlemsstater. MFoF utfärdar dessa så kallade artikel 23-intyg (eller Haagintyg) när adoptionen ägt rum i Sverige. Under 2022 utfärdades 1 st artikel 23-intyg. Detta kan jämföras med fem intyg under 2021 och åtta intyg under 2020.

Godkännanden av utländska adoptionsbeslut

MFoF handlägger även godkännande av utländska adoptionsbeslut. Om den som har adopterats var svensk medborgare eller hade sin hemvist i Sverige när adoptionsförfarandet inleddes, ska MFoF godkänna det utländska adoptionsbeslutet för att beslutet ska gälla i Sverige. Myndigheten får även godkänna beslut om utländsk adoption i två andra situationer:

1. Om adoptionen inte har genomförts i enlighet med lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling, men det finns synnerliga skäl att godkänna adoptionsbeslutet.
2. Om adoption som har meddelats av behörig myndighet i ett annat land än barnets hemland (ett så kallat tredjeland), och det fanns skälig anledning till att saken prövades i den andra staten.

Under 2022 har MFoF handlagt 19 st ärenden om godkännande av utländska adoptionsbeslut. Detta kan jämföras med 14 ärenden under 2021 och 14 ärenden 2020.

Regeringsuppdrag, internationella adoptioner

Uppdrag att tillhandahålla adoptionsspecifikt professionellt samtalsstöd till målgruppen adopterade och adoptivföräldrar

MFoF har under 2022-2023 ett fortsatt uppdrag att erbjuda ett professionellt adoptionsspecifikt samtalsstöd. Målgruppen har vidgats och omfattar förutom adopterade också adoptivföräldrar. Stödet erbjuds både individuellt och i grupp. Samtalsstödet är ett komplement till den hjälp som erbjuds inom den ordinarie hälso- och sjukvården. MFoF har efter upphandling slutit avtal med Apoteksgården kognitiva center AB som utförare.

Samtalsstödet erbjuds kostnadsfritt via olika digitala lösningar och telefon för att på så sätt vara tillgängligt i hela landet. Myndigheten har på olika sätt informerat om möjligheten till samtalsstöd, bland annat genom annonsering och direkta kontakter med de adopterades föreningar, föreningar för adoptivföräldrar, svenska adoptionsorganisationer och yrkesverksamma som möter målgruppen.

Under 2022 har 180 adopterade fått samtalsstöd genom MFoF, och sedan uppdraget startade den 1 sept. 2020 är det totalt 302 adopterade som fått detta stöd. Myndigheten har också erbjudit samtalsstöd för adoptivföräldrar från slutet av september 2022 fram till årsskiftet. 16 adoptivföräldrar har tagit del av detta stöd.

MFoF bedömer att adoptionsspecifikt samtalsstöd tillgodoser ett behov och att det är viktigt med kontinuitet och långsiktighet i stödformen för att kunna utforma och organisera samtalsstödet på ett bra sätt, framförallt för den enskilde. Myndigheten anser därför att samtalsstödet behöver finnas kvar som ett uppdrag hos myndigheten till dess beslut fattas om hur det varaktigt ska organiseras och placeras.

I det fortsatta arbetet med uppdraget 2023 ser MFoF behov av att fortsätta att aktivt sprida information om samtalsstödet för att nå ut till målgrupperna. MFoF kommer även att fortsätta att verka för en jämnare könsfördelning bland de som tar del av samtalsstödet.

Stöd till internationellt adopterade vid ursprungssökning (S2021/08111/RS, delvis)

MFoF erbjuder individuellt stöd vid ursprungssökning till internationellt adopterade över 18 år. Stödet utgår från den adopterades individuella behov och handlar främst om vägledning genom att exempelvis finnas till hands under sökprocessen, hjälpa till att skapa struktur och informera om olika sökvägar. Stödet kan också vara praktiskt och bestå i att ge förslag på skrivelser och förmedla kontakt med andra länders centralmyndigheter och organisationer. MFoF bistår med översättning av adoptionshandlingar och telefontolk.

Inom området ursprungssökning har MFoF fortsatt bygga kunskap, erfarenheter och ett starkare kontaktnät genom samarbete med andra länders centralmyndigheter och andra relevanta aktörer. Ett bra samarbete med andra centralmyndigheter, utländska och svenska ambassader, svenska och internationella myndigheter och organisationer är ofta avgörande för framgång. MFoF ser att det i många länder fortfarande saknas tillgång till relevant stöd för adopterade som söker sitt ursprung men också att det sker en positiv utveckling inom området.

MFoF har på olika sätt informerat om möjligheten till stöd vid ursprungssökning, till exempel via informationsutskick till adoptionsorganisationerna, adopterades föreningar samt genom annonsering och information via MFoF:s webbplats och sociala medier.

Sedan MFoF påbörjade stödet med ursprungssökning har 225 internationellt adopterade anmält sig till stödet. Av dessa söker 155 fortfarande sitt ursprung via MFoF:s stöd. Under 2022 har 60 anmälningar inkommit. Drygt 30 ursprungsländer har hittills berörts. De vanligast förekommande är Sydkorea, Indien, Colombia och Chile. Det är övervägande kvinnor som tagit del av stödet, 72% jämfört med 28% män. Detta kan jämföras med könsfördelningen för samtliga som adopterats till Sverige från andra länder där andelen kvinnor är 55% och andelen män 45%.

MFoF kan konstatera att processen med ursprungssökning är komplex och tar lång tid. Resultatet i enskilda ärenden kan ofta avgöras av faktorer som myndigheten har svårt att påverka, exempelvis tillgång till adoptionshandlingar, lagstiftning i ursprungslandet samt tillgång till stöd från olika myndigheter och organisationer. De allra flesta sökande vill under sin sökning hitta biologiska

familjemedlemmar, men det är bara i ett fåtal ärenden där det hittills har lyckats. I många fall har sökningen resulterat i att den adopterade fått mer information om sin adoption.

MFoF:s bedömning är att det stöd som myndigheten förmedlar svarar mot delar av efterfrågat stöd men att det också finns utvecklingsområden.

I 2023 års regleringsbrev har regeringen beslutat att stödet till internationellt adopterade vid ursprungssökning får mer långsiktig finansiering genom att kostnaderna läggs till myndighetens ordinarie anslag.

Nationell kontaktpunkt för frågor som rör oegentligheter inom internationella adoptioner

MFoF har i uppdrag att under 2022–2023 vara nationell kontaktpunkt för frågor som rör oegentligheter inom internationella adoptioner. Uppdraget innebär att myndigheten ska kunna hänvisa vidare till rätt aktör och erbjuda stöd och hjälp inom ramen för myndighetens ansvar. Myndigheten ska även hålla sig uppdaterad om relevanta utredningar både i Sverige och internationellt, inklusive den pågående brottsutredningen i Chile. Vidare ska MFoF informera sig om utmaningar och frågeställningar hos adopterade från Chile, men även hos adopterade med annat ursprung där det finns misstankar eller uppgifter om oegentligheter. I uppdraget ingår också att sprida information om uppdragets funktion till berörda målgrupper i Sverige och internationellt.

Under året har MFoF bland annat genomfört en resa till Chile för att informera om kontaktpunktsuppdraget och andra relaterade uppdrag inom adoptionsområdet. Tre medarbetare från MFoF var på plats i Chile för att möta chilenska förvaltningsmyndigheter, domstolar, ideella organisationer och enskilda. Inom ramen för uppdraget har MFoF även påbörjat ett arbete med att samla och sammanställa olika slags information som kan vara relevant för adopterade som har misstankar eller uppgifter om oegentligheter. Materialet kommer att disponeras och tillgängliggöras på myndighetens webbplats under 2023. En redogörelse för uppdragets genomförda och planerade aktiviteter beskrivs i den delrapport som lämnas till Socialdepartementet 28 februari 2023.

Stärka rättssäkerheten och säkerställa barnets bästa i adoptionsprocessen

I regleringsbrevet för 2022 fick MFoF uppdraget att se över auktorisations- och tillsynsarbetet

inom den internationella adoptionsverksamheten i syfte att ytterligare stärka rättssäkerheten och säkerställa barnets bästa i adoptionsprocessen. Som ett led i detta arbete har MFoF under året analyserat relevanta svenska författningar, interna styrdokument och tidigare rapporter från andra myndigheter. MFoF har även genomfört jämförelser av lagstiftningen i de övriga nordiska länderna samt en intern analys av processer och rutiner i form av intervjuer med de utredare hos MFoF som arbetar med auktorisation och tillsyn. Sedan tidigare har MFoF tagit fram ett processdokument som tydligt beskriver hur auktorisationsärenden handläggs samt introducerat särskilda chefsmöten där MFoF och adoptionsorganisationerna kan uppdatera varandra om händelser och eventuella problem.

MFoF anser att mer finns att göra, men också att hållbar förändring tar tid och kräver resurser. Att snabbt och genomgripande förändra auktorisations- och tillsynsverksamheten med befintliga resurser utan att detta påverkar andra delar av myndighetens grunduppdrag är inte möjligt. Inom givna resursramar kommer MFoF därför att fokusera på att säkerställa långsiktig hållbarhet och effektivitet genom att utveckla synergier mellan auktorisations- och tillsynsarbetet, tydligare rollfördelningar, strukturer och rutiner i de olika delarna av auktorisationsarbetet, samt utvecklad arbetsplanering och resursfördelning kring auktorisation och tillsyn. MFoF kommer också att se över processbeskrivningen för auktorisationsarbetet utifrån nya organisationsformer, arbetssätt och rutiner samt komplettera processbeskrivningen med en bedömningsmatris som sätter ramar kring hur och vad som ska utredas.

När det gäller samarbete och synergier länder emellan anser MFoF att den största potentialen finns i det nordiska samarbetet och särskilt med de nordiska centralmyndigheterna. MFoF kommer därför att arbeta vidare för olika former av strukturerad samverkan kring regeltillämpning, standarder och kunskapsfrågor med myndigheter och organisationer i de nordiska länderna.

Internationella adoptioner: Analys och behov

Det är viktigt att se adoption ur ett livsperspektiv och att samhället stöttar och etablerar trygga och säkra förhållanden för adopterade. Om inte behov uppmärksammas och möts visar forskning att det kan leda till psykisk eller social ohälsa för de internationellt adopterade. Därför är det nödvändigt med mer kunskap om adoptionsspecifika behov hos yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Aktiviteter under året

Regeringsuppdrag

- Uppdrag att stärka rättssäkerheten och säkerställa barnets bästa i adoptionsprocessen
- Uppdrag att tillhandahålla adoptionsspecifikt samtalsstöd
- Uppdrag att tillhandahålla stöd till internationellt adopterade vid ursprungssökning
- Uppdrag att vara nationell kontaktpunkt för frågor som rör oegentligheter inom internationella adoptioner
- Uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd
- Uppdrag att genomföra handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd
- Uppdrag att vara strategisk myndighet för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter
- Uppdrag att ta fram stöd- och informationsmaterial om att samtala med barn och rasism m.m.
- Uppdrag att främja utvecklingen av våldsförebyggande arbete med föräldrar i hederskontext
- Uppdrag att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2021-2023
- Uppdrag att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2021-2023
- Uppdrag om att informera kommunerna om statsbidrag avseende föräldraskapsstödsprogram
- Uppdrag att bidra med underlag inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2020-2023
- Uppdrag att bistå jämställdhetsmyndigheten i uppdraget att översätta, anpassa och utvärdera två evidensbaserade våldsförebyggande program
- Uppdrag att vidta energibesparingsåtgärder inom den statliga förvaltningen
- Minskade utsläpp från tjänsteresor

Remisser MFoF besvarat under året

- SOU 2022:1 Förbättrade åtgärder när barn misstänks för brott
- Förslag till reviderad lokal utvecklingsstrategi i Skellefteå 2030
- Promemorian Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU-utredning som ett led i socialutskottets beredning av fråga om ändring i LVU.
- Graviditet, förlossning och tiden efter - nationellt kunskapsstöd
- Statistiska centralbyråns hemställan om ändring i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken
- Ett utvidgat utreseförbud för barn
- Betänkande Rätt och lätt-ett förbättrat regelverk för VAB
- Riksrevisionens framställning om ändring i bestämmelser om avgifter för årlig revision
- Ändring av SCB:s föreskrifter och allmänna råd för offentliggörande av officiell statistik

- Författningsförslag i promemorian Vistelseförbud för barn
- Ds 2022:18 straffansvar för psykiskt våld
- SOU 2022:38 Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv
- Utkast till lagrådsremiss – ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende
- Ds 2022:22 Bättre konsekvensutredningar
- Ett jämställt Västerbotten 2023–2030

Statliga utredningar i vilka medarbetare från MFoF deltagit som experter

- Alla tiders föräldraskap – ett stärkt skydd för barns familjeliv (SOU2022:38). Uppdraget redovisades i juni 2022.
- Utredningen om vikten av trygghet och kontinuitet för barn i utsatta situationer – en översyn av reglerna i föräldrabalken (Ju 2021:11). Uppdraget redovisades den 20 december 2022.
- Medarbetare från MFoF deltar med erfarenhet och kunskap i Uppdrag om att utreda utbyte och inhämtning av uppgifter i socialtjänsten för att förebygga brott och öka skyddet för barn (S 2022:A). Uppdraget ska redovisas den 8 mars 2023.

Samverkansuppdrag

- Uppdrag att stärka och utveckla stödet till barn som anhöriga-uppdrag till Socialstyrelsen
- Uppdrag att stödja genomförandet av den förnyade strategin för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021-2025 – uppdrag till Folkhälsomyndigheten

Myndighetens intäkter och kostnader fördelade på verksamhet

Verksamhetsindelade intäkter 2022

(tkr)	Internationella adoptioner	Familjerätt	Föräldraskapsstöd	Familjerådgivning	Totalt	Jämför 2021	Jämför 2020	Jämför 2019
Intäkter av anslag: Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	15 806	8 562	5 087	1 741	31 196	32 201	25 509	23 168
Intäkter av anslag: Utveckling socialt arbete – del till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	4 200	0	4 600	0	8 800	0	0	0
Intäkter av avgifter och ersättningar	2	1	12	0	15	21	7	86
Finansiella intäkter	23	12	15	2	52	0	0	0
Intäkter av bidrag	15	8	5 760	1	5 784	9 578	6 417	1 570
Erhållna anslagsmedel för lämnade bidrag	1 051	0	0	0	1 051	1 436	5 252	1 800
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	0	0	0	0	0	2 500	0	0
Summa intäkter	21 097	8 583	15 474	1 744	46 899	45 736	37 185	26 624

Verksamhetsindelade kostnader 2022

(tkr)	Internationella adoptioner	Familjerätt	Föräldraskapsstöd	Familjerådgivning	Totalt	Jämför 2021	Jämför 2020	Jämför 2019
Personal-kostnader	12 143	7 501	5 310	1 240	26 195	24 891	17 976	16 026
Lokaler	549	281	341	49	1 220	1 165	1 006	900
Övrigt	2 155	801	473	455	3 883	6 166	6 534	6 327
Summa verksamhets-kostnader	14 846	8 583	6 124	1 744	31 298	32 222	25 516	23 253
Regerings-uppdrag	5 200	0	9 350	0	14 550	9 578	6 417	1 570
Lämnade bidrag	1 051	0	0	0	1 051	3 936	5 252	1 800
Summa kostnader	21 097	8 583	15 474	1 744	46 899	45 736	37 185	26 624

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	39 996	32 201
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	15	21
Intäkter av bidrag	3	5 784	9 578
Finansiella intäkter	4	52	0
Summa		45 848	41 800
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-32 562	-30 391
Kostnader för lokaler		-1 220	-1 183
Övriga driftkostnader	6	-11 401	-9 541
Finansiella kostnader	7	-11	-7
Avskrivningar och nedskrivningar		-654	-678
Summa		-45 848	-41 800
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	1	1 051	1 436
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	8	0	2 500
Lämnade bidrag	9	-1 051	-3 936
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

Balansräkning

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31	(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR				KAPITAL OCH SKULDER			
Immateriella anläggningstillgångar				Myndighetskapital 18			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	0	127	Balanserad kapitalförändring		0	0
Summa		0	127	Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Materiella anläggningstillgångar				Summa 0 0			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	396	381	Avsättningar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	700	851	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	115	8
Summa		1 096	1 232	Övriga avsättningar	20	305	244
Kortfristiga fordringar				Summa 420 252			
Fordringar hos andra myndigheter	13	506	454	Skulder m.m.			
Övriga kortfristiga fordringar	14	6	0	Lån i Riksgäldskontoret	21	1 096	1 358
Summa		512	454	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	22	1 234	1 618
Periodavgränsningsposter				Leverantörsskulder		2 195	1 708
Förutbetalda kostnader	15	880	531	Övriga kortfristiga skulder	23	519	552
Summa		880	531	Summa		5 043	5 236
Avräkning med statsverket				Periodavgränsningsposter			
Avräkning med statsverket	16	-91	498	Upplupna kostnader	24	2 202	1 849
Summa		-91	498	Oförbrukade bidrag	25	0	22
Kassa och bank				Summa		2 202	1 871
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	17	5 268	4 518	SUMMA KAPITAL OCH SKULDER			
Summa		5 268	4 518			7 666	7 359
SUMMA TILLGÅNGAR		7 666	7 359				

Anslagsredovisning

Anslag (tkr)	Not	Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl. brev	Omdisponerade anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 9 4:1 ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (ramanslag)	26	-498	32 548	0	0	32 050	-32 248	-197
Uo 9 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. ap.11 Utv socialt arbete - del till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (ram)	27	0	8 300	500	0	8 800	-8 800	0
Summa		-498	40 848	500	0	40 850	-41 048	-197

Finansiella villkor i anslagsredovisningen

Anslag (tkr)	Villkor	Finansiellt villkor	Utfall	Kommentar utfall
Uo 9 4:1 ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (ramanslag)	Enligt villkor i regleringsbrevet får högst 1 800 tkr fördelas som statsbidrag i enlighet med förordningen (2008:1239) om statsbidrag till auktoriserade adoptionssammanslutningar och till riksorganisationer för adopterade.	1 800	1051	Bidrag har betalats ut med: 910 tkr till auktoriserade adoptionssammanslutningar 141 tkr till adopterades organisationer
Uo 9 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. ap.11 Utv socialt arbete - del till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	Uppdrag att stärka rättssäkerheten och säkerställa barnets bästa i adoptionsprocessen enligt myndighetens regleringsbrev.	500	500	
	Uppdrag om nationell kontaktpunkt för frågor som rör oegentligheter inom internationella adoptioner enligt myndighetens regleringsbrev.	500	500	
	Uppdrag om adoptionsspecifikt samtalsstöd enligt myndighetens regleringsbrev.	1 700	1 700	
	Uppdrag om ursprungssökning internationella adoptioner enligt myndighetens regleringsbrev.	2 500	2 500	
	Uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd enligt myndighetens regleringsbrev.	1 500	1 500	
	Uppdrag om handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd enligt myndighetens regleringsbrev.	1 600	1 600	
	Uppdrag om information om statsbidrag avseende föräldraskapsstöd enligt myndighetens regleringsbrev	500	500	
Summa		8 800	8 800	

Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds (MFoF) bokföring följer god redovisnings- sed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 15 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Upplýsingar för jämförelseändamål

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd har under 2022 fått ett nytt anslag Uo 9 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. ap.11 Utv socialt arbete - del till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds. Detta anslag redovisas mot ej räntebärande flöde.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde som överstiger ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (helt prisbasbelopp = 48,3 tkr år 2022) och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Förvärv av likartade tillgångar som uppgår till ett värde av minst 50 tkr ska redovisas som anläggningstillgångar även om respektive tillgång är av mindre värde. Övriga kriterier för anläggnings- tillgångar ska dock vara uppfyllda.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr.

Bärbara datorer kostnadsförs vid anskaffning.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången kan tas i bruk.

Tillämpade avräkningstider

3 år	Datorer och kringutrustning Maskiner och tekniska anläggningar
5 år	Inredningsinventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till beräknad nyttjande- period. Nuvarande hyreskontrakt löper till och med 2026-09-30. Kontraktet förlängs automatiskt med 3 år om det inte sägs upp 9 månader innan slutdatum för nuvarande kontrakt. Ett separat kontrakt med samma löptid finns för nytt arkiv.

För hyresgästanpassning av arkiv 2022 har beslut fattats om avskrivningstid på 5 år.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/ andra styrelseuppdrag	Ersättning i tkr	Rådsledamöter/ andra styrelseuppdrag	Ersättning i tkr
Per Bergling Generaldirektör Styrelseledamot i European Union Agency for Fundamental Rights	1 204	Henrik Mungenast Enhetschef, Folke Bernadotteakademin	3
		Anna Sarkadi Professor i socialmedicin Uppsala Universitet Ledamot av Överklagandenämnden för etikprövning Styrelseledamot i Sarkadi Medical Group	1
Ledande befattningshavare/ andra styrelseuppdrag	Förmån i tkr		
Bostadsförmån	62	Marie-Helena Fjällås Läkare Ledamot av idrottsnämnden i Stockholm stad Ledamot i distriktsstyrelsen för Miljöpartiet i Stockholm	4
Resor till och från arbetet	6		
Kostförmån	2	Thomas Söderström Gruppledare för Liberalerna i Luleå Styrelsesuppleant i Luleå kommun- företag AB	0
		Pia Steensland Fil.dr, docent och forskare, Karolinska Institutet	3
Rådsledamöter/ andra styrelseuppdrag	Ersättning i tkr		
Anna Dorrian Werner Påverkansansvarig och barnrättsjurist, Barnens rätt i samhället (BRIS)	3		
Jonas Trolle Chef för centrum mot våldsbejakande extremism (CVE) Styrelseledamot i Sandtroll AB	3		
Lina Blombergsson Tillförordnad socialdirektör, Huddinge	3		

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro för gruppen män lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer alternativt att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Sjukfrånvaro	2022	2021
Totalt	1,42	0,32
Andel 60 dagar eller mer	0,00	0,00
Kvinnor	1,33	0,28
Män	-	-
Anställda - 29 år	0,00	0,00
Anställda 30 år - 49 år	1,59	0,25
Anställda 50 år -	1,15	0,48

Noter

(tkr)

Resultaträkning	2022	2021
Not 1 Intäkter av anslag	2022	2021
Intäkter av anslag	39 996	32 201
<i>Varav Intäkter av anslag 9 4:1 ap.1</i>	<i>31 196</i>	<i>32 201</i>
<i>Varav Intäkter av anslag 9 4:7 ap.11</i>	<i>8 800</i>	<i>-</i>
Summa	39 996	32 201
Utgifter i anslagsredovisningen	-41 048	-33 636
Summa	-1 051	-1 436
Anslag Uo 9 4:1 Ramanslag ap 1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.	1 051	1 436
Summa	1 051	1 436
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2022	2021
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	4	21
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	12	0
Summa	15	21
Intäkter av avgifter enligt 4§ avgiftsförordningen avser försäljning av informationsmaterial och utlämnande av allmän handling.		
Not 3 Intäkter av bidrag	2022	2021
Från Kammarkollegiet erhållna bidrag:		
Uppdrag att stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd	0	1 494
Uppdrag att genomföra ett pilotprojekt med individuellt stöd till adopterade i samband med ursprungssökning	0	2 000
Uppdrag att tillhandahålla adoptionsspecifikt professionellt sam- talsstöd till målgruppen adopterade	0	1 500
Uppdrag att inkomma med underlag inför en kommande nationell strategi inom området psykisk hälsa & suicidalprevention.	1 000	1 000
Uppdrag att ta fram en handlingsplan för brottsförebyggande föräldraskapsstöd	0	1 596
Uppdrag kunskapsspridning om barnkonventionen	0	495
Uppdrag att fortsätta främja utvecklingen av våldsförebyggande arbete genom stöd till föräldrar inriktat på familjer i en hederskontext	2 500	998
Uppdrag att främja hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter	500	495
Uppdrag att se över, inhämta och sammanställa kunskap i stöd- och informationsmaterial om hur vuxna kan prata med barn och unga om rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott	1 000	-
Uppdrag att översätta, anpassa och utvärdera två evidens- baserade våldsförebyggande program 2022-2025	750	-
Försäkringskassan, Kompensation för höga sjuklönekostnader	34	0
Summa	5 784	9 578
Vissa uppdrag som 2021 finansierades via bidrag från Kammar- kollegiet finansieras 2022 via Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds nya anslag Uo 9 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.		
ap 11 Utv socialt arbete - del till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd.		

Resultaträkning fortsättning		2022	2021
Not 4	Finansiella intäkter	2022	2021
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	50	0
	Övriga finansiella intäkter	1	0
	Summa	52	0
	Räntesatsen för räntekonto hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Resterande del av året har ränta beräknats på räntekontot.		
Not 5	Kostnader för personal	2022	2021
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	20 609	19 437
	<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	131	23
	Sociala avgifter	11 154	10 144
	Övriga kostnader för personal	799	811
	Summa	32 562	30 391
Not 6	Övriga driftkostnader	2022	2021
	Resor, representation, information	1 465	507
	Köp av tjänster	9 660	8 731
	Övriga	276	303
	Summa	11 401	9 541
	Belopp från föregående år är omräknade då noten har fått en ny uppställning. Ökade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror på ökat resande under 2022 och ett projekt hos BRIS som delfinansierats av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd med 800 tkr.		
Not 7	Finansiella kostnader	2022	2021
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	8	0
	Övriga finansiella kostnader	3	7
	Summa	11	7
	Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Resterande del av året har ränta beräknats.		
Not 8	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2022	2021
	Erhållna medel från Kammarkollegiet	0	2 500
	Summa	0	2 500
	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd erhöll 2021, enligt regleringsbrev 2021-11-03 medel från Kammarkollegiet för utbetalning av statsbidrag till följd av Covid-19.		
Not 9	Lämnade bidrag	2022	2021
	Lämnade bidrag till organisationer och ideella föreningar	1 051	3 936
	Summa	1 051	3 936

Balansräkning		2022-12-31	2021-12-31
Not 10	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	414	414
	Summa anskaffningsvärde	414	414
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-288	-150
	Årets avskrivningar	-127	-138
	Summa ackumulerade avskrivningar	-414	-288
	Utgående bokfört värde	0	127
Not 11	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	625	625
	Årets avskrivningar	231	0
	Summa anskaffningsvärde	857	625
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-245	-36
	Årets avskrivningar	-216	-208
	Summa ackumulerade avskrivningar	-461	-245
	Utgående bokfört värde	396	381
Not 12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	1 651	1 966
	Årets anskaffningar	160	45
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-360
	Summa anskaffningsvärde	1 811	1 651
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-800	-828
	Årets avskrivningar	-312	-331
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	360
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 111	-800
	Utgående bokfört värde	700	851
Not 13	Fordringar hos andra myndigheter		
	Fordran ingående mervärdesskatt	506	454
	Summa	506	454
Not 14	Övriga kortfristiga fordringar		
	Övrigt	6	0
	Summa	0	10
Not 15	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyreskostnader	312	275
	Övriga förutbetalda kostnader	568	256
	Summa	880	531
	Förutbetald hyra 2022 är högre jämfört med 2021 på grund av att myndigheten har ökad lokalyta för nytt arkiv. Övriga förutbetalda kostnader gäller användarlicenser, en ny tjänst för talande media 2022 och en faktura för arbete utfört 2022 med en rapport som levereras i januari 2023.		

Balansräkning fortsättning		2022-12-31	2021-12-31
Not 16	Avräkning med statsverket		
	Anslag i icke räntebärande flöde		
	Ingående balans	0	0
	Redovisat mot anslag	8 800	0
	Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-9 038	0
	Fordringar /Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	-238	0
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	498	-846
	Redovisat mot anslag	32 248	33 636
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-32 548	-32 311
	Återbetalning av anslagsmedel	0	18
	Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	197	498
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Inbetalningar i icke räntebärande flöde	90	0
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-9 178	0
	Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	9 038	0
	Övriga fordringar /skulder på statens centralkonto	-50	0
	Summa Avräkning med statsverket	-91	498
Not 17	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	5 268	4 518
	Summa	5 268	4 518
	Belopp att reglera för december mellan räntekontot och statens centralkonto	-432	-
	Beviljad kredit enligt regleringsbrev	1 000	1 000
	Maximalt utnyttjad kredit	0	0
Not 18	Myndighetskapital		
	Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		
Not 19	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
	Ingående avsättning	8	109
	Årets pensionskostnad	116	-1
	Årets pensionsutbetalningar	-9	-99
	Utgående avsättning	115	8
	Avsättningen beräknas utnyttjas för pensionsutbetalningar under 2023-2024.		

Balansräkning fortsättning		2022-12-31	2021-12-31
Not 20	Övriga avsättningar		
	Avsättning för lokalt omställningsarbete		
	Ingående balans	244	186
	Årets förändring	61	58
	Utgående balans	305	244
	Summa utgående balans	305	244
	Myndigheten planerar inte att nyttja sina lokala omställningsmedel under 2023		
Not 21	Lån i Riksgäldskontoret		
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
	Ingående balans	1 358	1 991
	Under året nyupptagna lån	392	45
	Årets amorteringar	-654	-678
	Utgående balans	1 096	1 358
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev	1 500	2 000
	Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	1 096	1 358
Not 22	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
	Utgående mervärdesskatt	14	4
	Arbetsgivaravgifter	530	541
	Leverantörsskulder andra myndigheter	690	1 071
	Övrigt	0	2
	Summa	1 234	1 618
Not 23	Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	519	552
	Summa	519	552
Not 24	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 928	1 694
	Övriga upplupna kostnader	273	155
	Summa	2 202	1 849
	Semesterskulden har ökat på grund av fler sparade dagar i slutet av 2022 jämfört med 2021.		
Not 25	Oförbrukade bidrag		
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	0	22
	Summa	0	22
	varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
	inom tre månader	0	22
	Summa	0	22

Anslagsredovisning

Not 26	Uo 9 4:1 ap.1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (ramanslag)
	Enligt regleringsbrevet disponerar Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd en anslagskredit på 976 tkr. Under 2022 har myndigheten utnyttjat 197 tkr av krediten.
	Anslaget är räntebärande.
Not 27	Uo 9 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. ap.11 Utv socialt arbete - del till Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
	Enligt regeringsbeslutet 2022-09-29 (S2022/03887) har Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd tilldelats ytterligare 500 tkr.
	Anslaget är icke räntebärande.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 500	2 000	2 000	1 300	1 500
Utnyttjad	1 096	1 358	1 991	1 045	852
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	50	0	0	1	0
Räntekostnader	0	0	0	14	17
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Övriga avgiftsintäkter	15	21	7	83	579
Anslagskredit					
Beviljad	976	969	827	742	729
Utnyttjad	197	498	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande Uo 9 4:1					
ap 1 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	0	0	846	500	2 098
Anslagssparande Uo 9 4:1					
ap 2 Tillfälligt stöd till auktoriserade adoptions-sammanslutningar	-	0	0	-	-
Anslagssparande Uo 9 4:7					
ap 11 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	0	-	-	-	-
Bemyndiganden					
					Ej tillämpligt
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	33	32	23	16	18
Medelantalet anställda (st)*	35	35	26	18	14
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 369	1 285	1 369	1 533	1 197
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal

Årsredovisningens undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Skellefteå den 21 februari 2023.

Per Bergling

Generaldirektör

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSSTÖD